
Actualisatie nulmeting AL Ministerie van Justitie

Onderzoek naar de Administratieve Lasten voortvloeiend uit de regelgeving van het Ministerie van Justitie op de peildatum 31 december 2002

Eindrapportage 1.0

SIRA Consulting B.V.
Edisonbaan 14 C-5
3439 MN Nieuwegein

Telefoon: 030 - 750 37 41
Fax: 030 - 750 37 42
E-mail: info@siraconsulting.nl

Actualisatie nulmeting AL Ministerie van Justitie

Onderzoek naar de Administratieve Lasten voortvloeiende uit de regelgeving van het Ministerie van Justitie op de peildatum 31 december 2002

Eindrapportage 1.0

Nieuwegein, 3 januari 2004

Drs. Ing. P.M.H.H. Bex
Mr. A. van Vliet (Msc)

Inhoudsopgave

1	Leeswijzer	4
2	Inleiding	5
2.1	Achtergrond	5
2.2	Doelstellingen	6
3	Uitgangspunten en werkwijze nulmeting	7
3.1	Standaardkostenmodel (SKM)	7
3.2	Werkwijze nulmeting	11
3.3	Representativiteit, herleidbaarheid en betrouwbaarheid gegevens	13
3.4	Afbakening en structuur nulmeting	18
4	Regelgeving	20
4.1	Overzicht regelgeving	20
4.2	Privaatrecht	23
4.3	Staats- en bestuursrecht	23
4.4	Strafrecht	24
5	Administratieve lasten Privaatrecht	25
5.1	Administratie lasten Privaatrecht gemiddeld per jaar	25
5.2	Internationale herkomst	27
5.3	Analyse op hoofdlijnen	27
6	Administratieve lasten Staats- en bestuursrecht	29
6.1	Administratie lasten Staats- en bestuursrecht gemiddeld per jaar	29
6.2	Internationale herkomst	30
6.3	Analyse op hoofdlijnen	30
7	Administratieve lasten Strafrecht	32
7.1	Administratie lasten Strafrecht gemiddeld per jaar	32
7.2	Internationale herkomst	32
7.3	Analyse op hoofdlijnen	33
8	Totaaloverzicht administratieve lasten Ministerie van Justitie	34
8.1	Administratie lasten Ministerie van Justitie gemiddeld per jaar	34
8.2	Internationale herkomst	34

Bijlagen

- I Leden van begeleidingscommissie
- II Regelgeving met Administratieve Lasten
- IIIa Inhoudelijke beschrijving regelgeving Privaatrecht
- IIIb Inhoudelijke beschrijving regelgeving Staats- en bestuursrecht
- IIIc Inhoudelijke beschrijving regelgeving Strafrecht
- IV Afkortingen

1 Leeswijzer

Voorliggend rapport beschrijft de aanpak van het onderzoek naar de Administratieve Lasten voortvloeiende uit de regelgeving van het Ministerie van Justitie op de peildatum 31 december 2002. In **hoofdstuk 1** wordt de structuur van deze nulmeting toegelicht.

In **hoofdstuk 2** wordt nader ingegaan op de achtergrond en de doelstellingen van het project “Actualisatie nulmeting AL Ministerie van Justitie”.

In **hoofdstuk 3** wordt – na een toelichting over het Standaardkostenmodel en het AL-kostenmodel Justitie – aandacht besteed aan de werkwijze, die gehanteerd is voor de uitvoering van de nulmeting. Hierbij wordt ingegaan op de methodiek die toegepast is om binnen de beschikbare doorlooptijd en het budget van het project optimaal om te gaan met:

- ▣ het waarborgen van de representativiteit van de gegevens,
- ▣ het documenteren van het proces van informatieverzameling en –verwerking, zodat de voor de kwantificering van de AL gebruikte gegevens en aannames herleidbaar zijn,
- ▣ het zoveel mogelijk uitsluiten van aspecten die de betrouwbaarheid van de kwantificering van de AL nadelig kunnen beïnvloeden.

Centraal staat hierbij dat enerzijds aandacht wordt besteed aan de representativiteit, de herleidbaarheid en de betrouwbaarheid van de gegevens (de absolute omvang van de AL in Euro/jaar) en dat anderzijds de nadruk ligt op het zodanig inrichten van de nulmeting, dat een consistente en reproduceerbare methodiek beschikbaar is waarmee de reductie van de AL in de eerstvolgende jaren (de relatieve afname van de AL in % per jaar) kan worden gemeten.

In dit hoofdstuk wordt tevens onder de titel afbakening en structuur ingegaan op:

- ▣ De adviezen van de begeleidingscommissie over het al dan niet opnemen van regelgeving in de voorliggende nulmeting.
- ▣ De regelgeving van het ministerie. Deze is onderverdeeld in drie domeinen die elk zijn onderverdeeld naar thema’s. In een thema is de regelgeving samengevat met een bepaalde logische en juridische samenhang.

Hoofdstuk 4 gaat in op de regelgeving die voor de nulmeting AL Ministerie van Justitie nader is onderzocht. Hierbij worden de drie domeinen beschreven die in de nulmeting worden onderscheiden: Privaatrecht, Staats- en bestuursrecht en Strafrecht.

Hoofdstuk 5, 6 en 7 behandelen de AL voor respectievelijk de domeinen Privaatrecht, Staats- en bestuursrecht en Strafrecht. In een overzicht van de thema’s binnen deze domeinen worden de totale AL aangegeven, waarbij tevens inzichtelijk wordt gemaakt welk gedeelte van deze totale AL zijn oorsprong heeft in de categorieën A, B en C voor internationale, voor gemengde en voor nationale herkomst.

Hoofdstuk 8 bevat het totaaloverzicht van de AL van het Ministerie van Justitie. In een overzicht van de domeinen worden de totale AL aangegeven, waarbij tevens inzichtelijk wordt gemaakt welk gedeelte van deze totale AL zijn oorsprong heeft in de categorieën A, B en C voor internationale, voor gemengde en voor nationale herkomst.

2 Inleiding

2.1 Achtergrond

In het voorjaar van 2003 is in het Hoofdlijnenakkoord van het kabinet overeengekomen om voor de komende kabinetsperiode een vermindering van de Administratieve Lasten¹ van 25% ten opzichte van het niveau van 31 december 2002 (peildatum) te realiseren. Om aan het einde van de kabinetsperiode te kunnen beoordelen in hoeverre deze doelstelling is gerealiseerd, is de voorliggende nulmeting uitgevoerd. Dit onderzoek naar de omvang van de AL is uitgevoerd in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Justitie. Het project is uitgevoerd in de periode van oktober 2003 tot en met januari 2004. De inhoudelijke en procesmatige aspecten van het onderzoek zijn gedurende het onderzoek beoordeeld door een begeleidingscommissie².

In de nulmeting gaat het om twee aspecten:

- De omvang van de AL op de peildatum 31 december 2002.
- De herkomst van de bepalingen die de AL veroorzaken (nationaal of EU/internationaal).

Deze nulmeting is uitgevoerd conform de eisen die hieraan worden gesteld door de Interdepartementale Projectdirectie Administratieve Lasten (IPAL) van het Ministerie van Financiën. Dit heeft geresulteerd in een AL-kostenmodel voor het berekenen van de AL. In deze rapportage worden de resultaten op hoofdlijnen gepresenteerd.

In een separate rapportage is een uitdraai van het AL-kostenmodel Justitie opgeleverd met aanvullende toelichtingen, die betrekking hebben op de onderbouwing van de kwantitatieve gegevens. Daarnaast is een informatiedossier met de achterliggende brongegevens en interviewverslagen overgedragen aan het Ministerie van Justitie.

¹ Voor de term Administratieve Lasten wordt in dit rapport vaak de afkorting AL gebruikt.

² De samenstelling van de begeleidingscommissie is opgenomen in bijlage I.

2.2 Doelstellingen

De doelstelling van het project “Actualisering nulmeting Ministerie van Justitie” is:

Het actualiseren van de nulmeting van Administratieve Lasten voor de regelgeving die valt onder het Ministerie van Justitie met als peildatum 31 december 2002.

Afgeleid van deze hoofddoelstelling zijn de volgende subdoelstellingen voor de uitvoering van het project gehanteerd:

- ▣ Het vaststellen van de te hanteren definities en uitgangspunten voor het onderzoek, het afbakenen van het onderzoek, het detailleren van de resultaatverwachtingen van de opdrachtgever en het opzetten van de projectorganisatie.
- ▣ Het bepalen van de AL van de geselecteerde wetgevingsdomeinen op basis van expert judgement en het hiervoor uitvoeren van een eerste berekening met het AL-kostenmodel Justitie³.
- ▣ Het op basis van deze eerste berekening van de AL prioriteren van de informatieverplichtingen voor het praktijkonderzoek bij bedrijven.
- ▣ Het door interviews bij bedrijven verzamelen van representatieve en zo betrouwbaar mogelijke kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over de AL van de geselecteerde informatieverplichtingen en het uitvoeren van een tweede berekening met het AL-kostenmodel Justitie.
- ▣ Het analyseren van de berekende AL, zodat inzicht wordt verkregen in de AL op macro- en microniveau en per administratieve handeling.
- ▣ Het binnen de beperkingen van de doorlooptijd en het beschikbare budget zodanig inrichten van de werkwijze voor de nulmeting dat:
 - de representativiteit van de gegevens zover mogelijk gewaarborgd is,
 - de voor de kwantificering van de AL gebruikte gegevens herleidbaar zijn
 - de aspecten die de betrouwbaarheid van de kwantificering van de AL nadelig kunnen beïnvloeden, zover mogelijk worden uitgesloten.
- ▣ Het streven naar consensus over de kwantitatieve resultaten van het onderzoek bij de betrokken overheden en het bedrijfsleven.

³ Het AL-kostenmodel Justitie voldoet aan alle eisen, die aan het zogenaamde Standaardkostenmodel worden gesteld, is echter specifiek ingericht om de omvang en de herkomst van de AL voor het Ministerie van Justitie te bepalen.

3 Uitgangspunten en werkwijze nulmeting

3.1 Standaardkostenmodel (SKM)

Om inzicht te verkrijgen in de omvang en de oorzaken van AL en om te waarborgen dat verschillende berekeningen van de AL onderling vergelijkbaar zijn, is het belangrijk om het Standaardkostenmodel⁴ als rijksbrede methodiek te hanteren. De Interdepartementale Projectdirectie Administratieve Lasten (IPAL), die onder het Ministerie van Financiën valt, heeft daarom een faciliterende handleiding opgesteld⁵, die inzicht verschaft in de uitgangspunten voor het opzetten en gebruiken van het SKM.

Definitie Administratieve Lasten

Administratieve lasten zijn de kosten voor het Nederlandse bedrijfsleven om te voldoen aan informatieverplichtingen, die voortvloeien uit regelgeving van de overheid. Het gaat om het verzamelen, bewerken, registreren, bewaren en ter beschikking stellen van informatie.

Doelstelling en functies van het SKM

Het SKM is een instrument waarmee de AL voor een beleidsterrein op een bepaald peildatum kunnen worden berekend, inzichtelijk worden gemaakt en kunnen worden gepresenteerd. Concreet betekent dit dat het SKM – dat specifiek wordt ingevuld voor elk departement – de volgende functies kan vervullen:

- Het berekenen van de AL voor huidige en voorgenomen regelgeving, waarbij de AL op diverse niveaus inzichtelijk kunnen worden gemaakt (a) binnen de regelgeving en (b) binnen de organisatie van een departement.
- Het doorrekenen van de effecten van reductievoorstellen op de hoogte van de AL. Hierdoor kan worden nagegaan langs welke wegen de reductiedoelstellingen kunnen worden gerealiseerd.
- Het berekenen van de effecten van autonome groei op de ontwikkeling van de AL.
- Het ondersteunen van de monitoring van de ontwikkeling van de AL in de tijd door snel en betrouwbaar te rapporteren. Het SKM kan hierbij informatie verschaffen over (a) de omvang van de AL en (b) de reden voor het al dan niet realiseren van de doelstellingen voor de reductie van de AL.
- Het snel en betrouwbaar te rapporteren over de indeling van de AL in categorieën van (inter)nationale herkomst.
- Het kwantificeren van de AL van voorgenomen regelgeving. Hierdoor kan worden nagegaan op welke wijze de nieuwe regelgeving en de uitvoering daarvan kunnen worden opgezet om de AL te minimaliseren.

⁴ Voor de term Standaardkostenmodel wordt in dit rapport vaak de afkorting SKM gebruikt. Door het SKM specifiek in te vullen voor Justitie (onder meer met de regelgeving, de informatieverplichtingen en de administratieve handelingen) ontstaat het AL-kostenmodel Justitie.

⁵ Handleiding Administratieve Lasten en Standaardkostenmodellen, IPAL, 23 december 2003.

Uitgangspunten voor het berekenen van de administratieve lasten in het SKM

De AL worden bepaald door de kosten van een administratieve handeling (P) te vermenigvuldigen met het aantal bedrijven of handelingen (Q) waarop deze van toepassing is. De kosten voor een administratieve handeling worden berekend als het product van de tijdsbesteding en het uurtarief⁶. Er zijn twee soorten informatieverplichtingen te onderscheiden, die verschillen in de definitie van de factor Q:

- ❑ Periodieke verplichtingen, waarvoor de AL zijn gebaseerd op het aantal bedrijven dat periodiek aan deze verplichting moet voldoen (voorbeeld: het jaarlijks opstellen van de jaarrekening).
- ❑ Incidentele verplichtingen, waarvoor de AL worden gebaseerd op het aantal keren dat een administratieve handeling wordt uitgevoerd. (voorbeeld: het aantal aanvragen van een verklaring van geen bezwaar bij de oprichting van een B.V.).

In het onderstaande kader zijn de belangrijkste uitgangspunten van het SKM samengevat en de wijze waarop hiermee is omgegaan bij de het opstellen van AL-kostenmodel Justitie.

Kader 1. Belangrijkste uitgangspunten voor het opstellen van het AL-kostenmodel Justitie

- ❑ *Standaardkostenmodel.* De werkwijze van het berekenen van de AL is gebaseerd op de uitgangspunten zoals vastgelegd in de handleiding Standaardkostenmodellen van het IPAL.
- ❑ *Open structuur.* Het standaardkostenmodel is opgezet met een “open structuur”. Dit betekent dat in het SKM inzichtelijk en controleerbaar is opgenomen:
 - om welke informatieverplichting het gaat (artikel uit de wet),
 - welke (deel)handelingen bedrijven moeten uitvoeren om aan de verplichting te voldoen,
 - hoe de kostenberekening hiervan plaatsvindt.
- ❑ *Volledige naleving.* De AL zijn geraamd op basis van de aanname van volledige naleving van de regelgeving. Dit ondanks het feit dat in de praktijk (een deel van) de wet- en regelgeving door een aantal bedrijven niet wordt nageleefd (en dus ook geen administratieve lasten veroorzaakt).
- ❑ *Referentiejaar 2002, peildatum 31 december 2002.* In het voorjaar 2003 is in het Hoofdlijnenakkoord van het kabinet de doelstelling voor de komende kabinetsperiode voor de vermindering van AL vastgesteld op 25% ten opzichte van het niveau van 31 december 2002. Om aan het einde van de kabinetsperiode te kunnen beoordelen in hoeverre deze doelstelling is gerealiseerd, is de nulmeting uitgevoerd op de peildatum.
- ❑ *Alleen de lasten, niet de baten.* In het SKM zijn alleen de AL gemeten, mogelijke baten zijn buiten beschouwing gelaten.
- ❑ *Gemengde functies.* Een aantal informatieverplichtingen (bijvoorbeeld de jaarrekening), zou ook worden uitgevoerd als dit niet bij wet (of internationale regelgeving) is vastgelegd. Ondanks het feit dat de regelgeving in een dergelijke situatie aansluit bij de praktijk, zijn deze kosten als AL beschouwd. In de nulmeting is kwalitatief aangegeven in welke mate sprake is van gemengde functies.
- ❑ *Overlap met andere regelgeving.* Bij het bepalen van de AL dienen dubbeltellingen te worden voorkomen. Hiervoor is het onderzoek in de eerste fase van de nulmeting van AL duidelijk afgebakend door een selectie van de wet- en regelgeving die in de nulmeting is betrokken.
- ❑ *Eerder uitgevoerde nulmetingen.* Het Ministerie van Justitie heeft voorafgaand aan deze nulmeting reeds een aantal onderzoeken naar AL uitgevoerd:
 - Administratieve lasten van bestaande Justitieregelgeving, KPMG / EIM, 22 maart 2001.
 - Quick Scan op AL bedrijven door wetgeving Ministerie van Justitie, 21 december 2000.
 - Administratieve lasten Wet op de Jaarrekening, EIM/Arbeidsvraagstukken, december 1994.De gegevens uit deze onderzoeken zijn binnen de nulmeting, voorzover relevant, als referentiemateriaal gebruikt.

⁶ De tarieven in de nulmeting zijn gebaseerd op de definitie van IPAL. Onderscheid wordt gemaakt in een intern en extern tarief. Het interne tarief bestaat uit brutoloon, loonkosten en materiaal en overheadkosten. De tarieven zijn bepaald in overleg met de respondenten waarbij zoveel mogelijk is gewerkt met standaardtarieven (€ 40, 50, 75, 100 en 125) Het externe tarief bestaat uit het commerciële uurtarief standaardtarieven (€ 100, 125 en 150).

Kader 1. Belangrijkste uitgangspunten voor het opstellen van het AL-kostenmodel Justitie (vervolg)

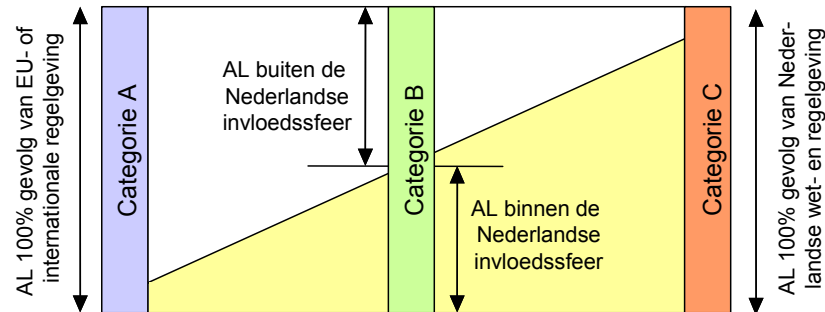
- ❑ *Gegevensverzameling.* Voor het bepalen van de AL zijn interviews uitgevoerd met bedrijven en deskundigen. De in deze interviews verzamelde gegevens zijn vervolgens – na een toetsing op representativiteit – geëxtrapoleerd naar de totale doelgroep. De resultaten van het onderzoek zijn afgestemd met een begeleidingscommissie en de individuele dossierhouders van het departement.
- ❑ *Vertrouwelijkheid van gegevens.* Voor bedrijven is belangrijk dat, indien relevant, bedrijfsgegevens vertrouwelijk worden behandeld. Het anonimiseren van de gespreksverslagen is een van de wijzen waarop hierin is voorzien.
- ❑ *Herleidbaarheid van gegevens.* De wijze waarop de factoren P en Q voor het SKM zijn bepaald, moet inzichtelijk zijn. Tevens moet worden gedocumenteerd welke achterliggende gegevens en aannames gebruikt zijn om P en Q te bepalen. Als werkwijze voor het bepalen van P en Q wordt de zogenaamde Bronnensladder gehanteerd, die aangeeft in welke volgorde welke gegevensbronnen – afhankelijk van de beschikbaarheid – worden geraadpleegd:
 1. Uitvoeringsorganen,
 2. Openbare databases (CBS, KvK),
 3. Brancheorganisaties,
 4. Schattingen door beleidsmedewerker, bedrijfsleven en deskundigen,
 5. Interpretaties en aannames door SIRA Consulting.

Indeling in (inter)nationale categorieën

Om de vraagstelling – hebben AL lasten hun oorsprong óf op Europees en internationaal niveau óf op nationaal niveau – eenduidig te kunnen beantwoorden, zijn de verschillende informatieverplichtingen ingedeeld in categorieën. Het betreft de volgende drie categorieën:

- ❑ **Categorie A: Internationaal.** De informatieverplichtingen en de uitvoering daarvan zijn in Europees of internationaal verband opgelegd. Dit betekent dat zowel is voorgeschreven welke informatie bedrijven moeten aanleveren, als de wijze waarop dit moet gebeuren. Een departement heeft in dit geval beperkte invloed op de AL. Dit betekent dat in EU of internationaal verband er wel mogelijkheden zijn om de AL te reduceren, maar dit overleg zal moeten plaatsvinden in EU- of (ander) internationaal verband (zie kader 2).
- ❑ **Categorie B: Internationaal met nationale invulling.** De informatieverplichtingen vloeien voort uit Europese en internationale regelgeving, waarbij de uitvoering echter is overgelaten aan Nederland. De aard en de omvang van de AL worden derhalve mede bepaald door de wijze waarop het betreffende departement de uitvoering van de informatieverplichting heeft opgezet en georganiseerd.
- ❑ **Categorie C: Nationaal.** De informatieverplichtingen zijn uitsluitend het gevolg van Nederlandse regelgeving. Zowel de informatieverplichting als de wijze waarop hieraan uitvoering moet worden gegeven, is door Nederland voorgeschreven.

De indeling in categorieën A, B en C legt de basis om na te gaan of – c.q. in welke mate – de AL van een wet binnen de Nederlandse invloedssfeer vallen. Categorie A valt in principe buiten de directe Nederlandse invloedssfeer, terwijl de administratieve lasten in categorie C voor 100% binnen de Nederlandse invloedssfeer vallen. Categorie B neemt een positie in tussen deze twee categorieën, waarbij de uitvoering in meer of mindere mate valt binnen de Nederlandse invloedssfeer. Deze samenhangen zijn schematisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Schematisch overzicht van de drie categorieën A, B, en C

Om de indeling in categorieën consistent en op basis van eenduidige uitgangspunten te kunnen maken, is gebruik gemaakt van de handleiding “Administratieve lasten in (inter)nationaal perspectief” en het daarin opgenomen beslisschema.⁷

Kader 2. Administratieve lasten internationaal

Er bestaan diverse mogelijkheden om de AL van internationale regelgeving te beïnvloeden. Gedacht kan worden aan het onderzoeken van bestaande Justitie regelgeving ter uitvoering van EG-richtlijnen, waarbij gekeken wordt naar hieruit voortvloeiende AL die niet worden voorgeschreven door EG-richtlijnen. Daarnaast kunnen (in overleg met de Europese Commissie) onderzoeken worden gestart in EU-verband van bestaande EG-richtlijnen / verordeningen met het oog op de noodzakelijke vermindering van AL.

Het aanstaande Nederlandse Voorzitterschap (2e helft 2004) zou bij het initiëren van dergelijke projecten een belangrijk aangrijpingspunt kunnen zijn. De uitgewerkte voornemens om tijdens het voorzitterschap de AL-problematiek onder de aandacht te brengen zijn opgenomen in de nota Better Regulation / Administratieve lasten (Europese aanpak van AL in de context van het NL voorzitterschap).

Vermindering van AL heeft overigens in Brussel al de aandacht. Te wijzen valt op de Commissiemededeling over effectbeoordeling (COM 2002 276 def.) en de Commissiemededeling Actieplan "Vereenvoudiging en verbetering van de regelgeving" (COM 2002 (278) def.). Daarnaast is in het Ecofin "issue paper" voor het Economic Policy Committee van 14 februari 2004, de stand van zaken op het terrein van de "impact of regulation on economic performance" in de EU beschreven en wordt ingegaan op de verschillende maatregelen die in de lidstaten zijn genomen.

⁷ Handleiding Administratieve lasten in (inter)nationaal perspectief, IPAL, 5 augustus 2003.

3.2 Werkwijze nulmeting

Inventarisatie regelgeving

De inventarisatie van de regelgeving van het departement is gestart met het opstellen van een totaal overzicht met regelgeving waarvan de minister van Justitie de eerste ondertekenaar is. Uit het totaaloverzicht is de regelgeving geselecteerd die AL zou kunnen veroorzaken. De inventarisatie is uitgewerkt door het opnemen van de informatieverplichtingen uit deze regelgeving in het AL-kostenmodel Justitie. In hoofdstuk 4 is de verdere verantwoording van de inventarisatie en een overzicht van de resultaten opgenomen.

Eerste ronde binnen het departement: omvang van de AL en indeling in AL-categorieën

De informatieverplichtingen, die door het projectteam in de regelgeving zijn geïdentificeerd, zijn in het AL-kostenmodel Justitie ingevuld. Het model met daarin de informatieverplichtingen is vervolgens voorgelegd en besproken met de wetgevingsjuristen en beleidsmedewerkers van het Ministerie. Tijdens deze gesprekken⁸ lag de focus op:

- ▣ Het controleren en aanvullen van de informatieverplichtingen uit de regelgeving van het Ministerie van Justitie.
- ▣ Het indelen van de informatieverplichtingen in (inter)nationale categorieën.
- ▣ Het bepalen van de doelgroepen van de verschillende informatieverplichtingen.

Daarnaast zijn de informatieverplichtingen (P en Q) gekwantificeerd op basis van de kennis over de uitvoering bij de wetgevingsjuristen, beleidsmedewerkers en SIRA Consulting. De resultaten van deze kwantificering zijn in het AL-kostenmodel Justitie verwerkt en gebruikt voor de prioriteitenstelling van het praktijkonderzoek.

Prioriteitenstelling t.b.v. praktijkonderzoek

Op basis van tussenresultaten is door de begeleidingscommissie geadviseerd aan welke regelgeving de beschikbare tijd en capaciteit wordt besteed. Hierbij is eveneens aan de dossierhouders en deskundigen gevraagd, waar behoefte bestaat aan meer diepgaand onderzoek. In het onderstaande figuur is de gehanteerde prioriteitenstelling weergegeven.

Prioriteitenstelling praktijkonderzoek

1. Boek 2 BW Jaarrekening	7. Auteurswet
2. Boek 2 BW Publicatie jaarrekening	8. Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus
3. Boek 2 BW Vennootschapsrecht	9. Wet op de Kansspelen
4. Boek 3 BW Vermogensrecht	10. Advocatenwet
5. Wet Bescherming Persoonsgegevens	
6. Boek 8 BW Vervoersrecht	

Figuur 2. Prioriteitenstelling voor het praktijkonderzoek

⁸ In totaal zijn circa 25 gesprekken binnen het departement uitgevoerd

Praktijkonderzoek: interviews bedrijfsleven

Na de bovengenoemde eerste ronde heeft praktijkonderzoek plaatsgevonden, waarbij de benodigde informatie in interviews is verzameld (circa 50 interviews met het bedrijfsleven). Aanvullend op bezoeken zijn ook telefonische interviews uitgevoerd om bepaalde informatie te actualiseren of te verifiëren. Tijdens de interviews zijn zoveel mogelijk informatieverplichtingen gecombineerd, waarbij vaak meerdere wetten per interview zijn behandeld. In interviews met een bezoek is een vragenlijst⁹ gebruikt die ingaat op (1) de informatieverplichtingen die worden onderzocht en (2) een aantal aanvullende vragen. Deze vragen zijn er vooral op gericht om de representativiteit van de geïnventariseerde AL te toetsen. De resultaten van deze interviews zijn naar alle geïnterviewden teruggekoppeld en direct gebruikt om de eerste invulling van het AL-kostenmodel Justitie aan te vullen en te verbeteren. De hierop gebaseerde berekeningen verschaffen zowel inzicht in de omvang van de AL als ook in de verschillende mogelijkheden om de AL te reduceren.

Analyse en consolidatie resultaten

Op basis van het ingevulde AL-kostenmodel Justitie zijn zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve resultaten van de nulmeting vertaald naar conclusies en aanbevelingen. Het is van belang dat de resultaten van een nulmeting goed worden afgestemd, enerzijds met de juristen en beleidsmedewerkers binnen het departement en anderzijds met het bedrijfsleven. De afstemming binnen het departement heeft plaatsgevonden door de resultaten van het onderzoek aan de betreffende jurist en/of beleidsmedewerker voor te leggen. De afstemming met het bedrijfsleven heeft plaatsgevonden door de resultaten van de nulmeting voor te leggen aan de betrokkenen en brancheorganisaties die eerder tijdens de nulmeting zijn benaderd. Daarnaast heeft afstemming plaatsgevonden met de leden van de begeleidingscommissie en de stuurgroep RIVER, die betrokken is bij het identificeren van AL-reductievoorstellen.

Kader 3. Een voorbeeld berekening met het AL-kostenmodel

Het bepalen van de AL wordt beïnvloed door de omvang van P en de omvang van Q. Beide factoren kunnen een aanzienlijk invloed hebben op de totale omvang van de AL. Een voorbeeld om dit te verduidelijken. In artikel 19/20 van de Auteurswet is de informatieverplichting opgenomen “Het aanvragen van toestemming voor het reproduceren van portretten”. Voor deze informatieverplichting wordt door bedrijven die portretten reproduceren, toestemming gevraagd aan de betreffende persoon.

Bij het bepalen van de administratieve lasten per informatieverplichting (P) is in een interview met een productiebedrijf nagegaan hoeveel tijd het vragen van toestemming in beslag neemt. Aangegeven is dat dit wel degelijk tijd kost, maar dat moeilijk is aan te geven hoeveel dit per portret is. Immers het vragen van toestemming gebeurt als onderdeel van het totale proces van portretteren tot publiceren. In overleg is daarom een schatting gemaakt van een tijdsbesteding van gemiddeld een half uur per bedrijf per maand (uurtarief van een administratief medewerker van € 50). Voor bepalen van het aantal bedrijven (Q) waarop deze verplichting van toepassing is, is gebruikt gemaakt van de expertise van een beleidsmedewerker van het departement. Het aantal is hierdoor geschat op circa 1.000 bedrijven in Nederland. Hierbij is opgemerkt dat kranten niet onder het portretrecht vallen.

De totale AL zijn vervolgens berekend als $0,5 \text{ uur} \times € 50 \times 12 \text{ maanden} \times 1.000 \text{ bedrijven} = € 300.000$ per jaar. Indien uit het onderzoek zou blijken dat geen halfuur, maar een heel uur nodig is voor het vragen van de toestemming dan verdubbelen de AL. Het is daarom van belang dat de voor de kwantificering van de AL gebruikte gegevens herleidbaar en verifieerbaar zijn.

⁹ De gehanteerde vragenlijst en een overzicht van de interviews is opgenomen in de afzonderlijke bijlage bij deze rapportage (Achtergronddocumentatie AL-kostenmodel Justitie).

3.3 Representativiteit, herleidbaarheid en betrouwbaarheid gegevens

Representativiteit van de gegevens

Zowel bij de voorbereiding als tijdens de interviews met het bedrijfsleven is gericht aandacht besteed aan de representativiteit van de verzamelde gegevens. In eerste instantie zijn bedrijven benaderd, die als representatief voor de bedrijfstak kunnen worden beschouwd. De selectie van deze bedrijven is uitgevoerd in overleg met deskundigen van het departement en van uitvoerings- of brancheorganisaties. Daarnaast zijn bedrijven uit het netwerk van SIRA Consulting benaderd, die voor eerder uitgevoerde AL-onderzoeken van andere departementen zijn geselecteerd en geïnterviewd. Indien de bedrijfsomvang bepalend is voor de omvang van de AL, dan is de doelgroep onderverdeeld naar klein, middengrote en grote bedrijven (dit is bijvoorbeeld gebeurt voor het bepalen van de AL voor het Jaarrekeningenrecht).

Voor de interviews is een werkwijze gebruikt die – ondersteund door gestructureerde vragenlijsten – gericht is op het systematisch analyseren van de verkregen informatie. Daarnaast zijn bijvoorbeeld vragen gesteld als “In hoeverre is uw situatie vergelijkbaar met andere bedrijven” en “Is dit jaar een representatief jaar of variëren de AL per jaar?” Er is ook ingegaan op de kwalitatieve aspecten, waarbij vragen worden gesteld zoals “Hoe worden de AL door u ervaren?” en “Welke mogelijkheden ziet u om de AL te reduceren?”

Na elke invulling van het AL-kostenmodel Justitie is tevens getoetst of de gebruikte gegevens onderling consistent zijn.

Herleidbaarheid van de gegevens

Voor het bepalen van de AL van een departement moet een groot aantal gegevens uit verschillende bronnen worden verzameld. Hierbij is enerzijds regelmatig sprake van tegenstrijdige gegevens, anderzijds zijn essentiële gegevens vaak niet volledig of niet op de vereiste wijze beschikbaar. Het is derhalve van groot belang dat inzichtelijk wordt gemaakt, waar de voor de berekening gebruikte gegevens vandaan komen en welke aannamen getroffen zijn bij schattingen van niet beschikbare gegevens¹⁰.

Om de vereiste herleidbaarheid van gegevens veilig te stellen zijn twee invalshoeken gebruikt:

1. Een eenduidig gestructureerde werkwijze,
2. Een documentatie waaruit blijkt, op welke wijze de gebruikte gegevens verkregen zijn.

¹⁰ Deze inzichtelijkheid stelt de opdrachtgever en latere gebruiker van het AL-kostenmodel Justitie in staat om:

- na te gaan of inderdaad ook beleidsmatig verdedigbare gegevens zijn gebruikt,
- getroffen aannamen te herzien en de effecten daarvan op de omvang van de AL direct te beoordelen,
- eventueel nieuw beschikbare informatie gericht in het AL-kostenmodel Justitie te verwerken.

Ad 1. Eenduidig gestructureerde werkwijze

De AL worden bepaald door de kosten van een administratieve handeling (P) te vermenigvuldigen met het aantal bedrijven of handelingen (Q) waarop deze van toepassing is. De factor P wordt berekend als het product van de tijdsbesteding, het uurtarief en de frequentie van de administratieve handeling per jaar. De factor Q wordt bepaald door het raadplegen van diverse bronnen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de zogenaamde Bronnenladder.¹¹ In de onderstaande figuur is de gestructureerde werkwijze voor de nulmeting samengevat.

Stap	Omschrijving van de stappen
Stap 1	Analyseren van de regelgeving en de hieruit voortvloeiende informatieverplichtingen
Stap 2	Identificeren van de afzonderlijke administratieve handelingen per informatieverplichting
Stap 3	Invullen van de informatieverplichtingen en administratieve handelingen in het AL-kostenmodel Justitie. De velden voor P en Q zijn hierbij nog leeg
Stap 4	Bespreking van de resultaten van de stappen 1 t/m 3 met de wetgevingsjuristen en beleidsambtenaren van het departement, waarbij gezamenlijk met SIRA Consulting een bepaling van P en Q plaatsvindt.
Stap 5	Bespreking van de resultaten van de stappen 1 en 2 in interviews met het bedrijfsleven, waarbij eveneens gezamenlijk met SIRA Consulting een bepaling van P en Q plaatsvindt.
Stap 6	Vergelijking en analyse van de resultaten van de stappen 4 en 5, waarbij de input van het departement en het bedrijfsleven wordt gebruikt om tot een geaccordeerde set van P en Q te komen.
Stap 7	Invulling van het SKM en berekening van de omvang van de AL voor de verschillende niveaus in de organisatie van het departement en per wetgevingsdomein of -cluster.

Figuur 3. Samenvatting structuur en werkwijze nulmeting AL

Kader 4. Risico's AL-kostenmodel

Het AL-kostenmodel maakt gebruik van een vastgestelde methodiek en wordt uitgevoerd conform een gestructureerde werkwijze. De methodiek en werkwijze hebben echter de volgende risico's voor de bepaling van de AL:

- De omvang van de AL wordt mede bepaald door het inschattingvermogen en ervaring van de respondent. Het gaat hierbij voornamelijk om handelingen met een beperkte tijdsbesteding (kleine P) welke vaak moeten worden uitgevoerd (hoge Q). Het verschil of een handeling 5 dan wel 10 minuten kost, wordt door een respondent op basis van persoonlijke ervaring gemaakt, maar kan een verdubbeling van de AL tot gevolg hebben.
- De wijze waarop met de definitie van AL wordt omgegaan is van invloed op de omvang van de AL. Indien verplichtingen die buiten de definitie van AL vallen - zoals nalevingskosten - hoge kosten veroorzaken, dan kunnen de AL te hoog worden ingeschat doordat de respondent dergelijke kosten wel meeneemt bij de beoordeling van de AL.
- De informatieverplichtingen die niet uit wet- en regelgeving voortvloeien, zijn niet structureel in kaart gebracht. Ondanks dat voor de bepaling van de AL wordt uitgegaan van de praktijk van uitvoering, kunnen bepaalde informatieverplichting niet in de nulmeting zijn opgenomen omdat deze niet als zodanig uit de regelgeving voortvloeien. Een voorbeeld hiervan zijn informatieverplichtingen die voortvloeien uit Jurisprudentie. De berekende AL - met name voor procesrecht - kunnen op onderdelen hierdoor worden onderschat.
- De informatieverplichtingen, die onderdeel vormen van de normale bedrijfsvoering, worden door respondenten vaak niet gezien als kosten. Hierdoor bestaat het risico dat de AL voor dergelijke informatieverplichtingen zijn onderschat. Hetzelfde geldt voor informatieverplichtingen, die door het bedrijfsleven worden uitgevoerd in het kader van kwaliteitsmanagement en ook bij regelgeving zijn vastgelegd. Dergelijke AL worden niet als zodanig ervaren.

¹¹ Zie paragraaf 3.1, kader 1: "Belangrijkste uitgangspunten voor het opstellen van het AL-kostenmodel Justitie"

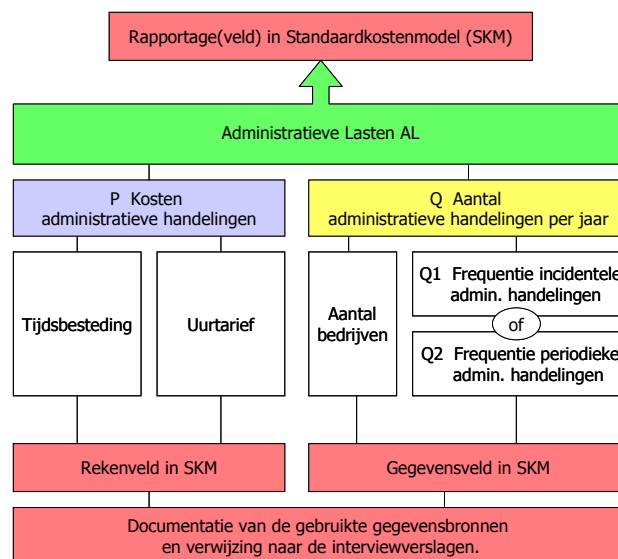
Ad 2. Documentatie gegevens

In het AL-kostenmodel Justitie zijn drie soorten van bestanden opgenomen, die uiteenlopende functies vervullen:

- ▣ Rapportage(veld). Dit veld bevat een overzicht van de resultaten van de nulmeting.
- ▣ Rekenveld. In dit veld zijn de informatieverplichtingen en de daarvan afgeleide administratieve handelingen opgenomen met de tijdsbesteding per administratieve handeling en de uurtarieven.
- ▣ Gegevensveld. In dit veld zijn de aantallen bedrijven en de frequenties opgenomen van óf de incidentele óf de periodieke administratieve handelingen.

Zowel in het rekenveld als in het gegevensveld is een kolom opgenomen die verwijst naar de gebruikte gegevensbronnen en naar de interviewverslagen die relevante informatie bevatten over de in het AL-kostenmodel Justitie gebruikte gegevens.

In de onderstaande figuur is de structuur van de methodiek voor de berekening van de AL schematisch weergegeven. Deze figuur geeft tevens aan, waar de verschillende gegevens in het AL-kostenmodel Justitie worden gebruikt en waar deze gegevens gedocumenteerd zijn.

Figuur 4. Structuur methodiek berekening AL

Betrouwbaarheid gegevens

In de nulmeting van de AL voor het ministerie van Justitie staat enerzijds centraal dat aandacht wordt besteed aan de representativiteit, de herleidbaarheid en de betrouwbaarheid van de gegevens (de absolute omvang van de AL in Euro/jaar), anderzijds ligt de nadruk op het zodanig inrichten van de nulmeting, dat een consistente en reproduceerbare methodiek beschikbaar is waarmee de reductie van de AL in de eerstvolgende jaren (de relatieve afname van de AL in % per jaar) kan worden gemeten.

De nulmeting van de AL voor Justitie heeft enkele bijzonder kenmerken, die mede van invloed zijn op de betrouwbaarheid van de absolute omvang van de AL in Euro/jaar. De meest belangrijke kenmerken zijn:

- Het aantal wettelijke regelingen, dat bij de nulmeting moest worden bekeken, was bijzonder groot (circa 1400 regelingen in totaal, waarvan 86 regelingen AL veroorzaken).
- Daaronder bevinden zich regelingen die een zeer groot bereik hebben: wetten zoals de Auteurswet, het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Algemene Wet Bestuursrecht hebben invloed op een groot aantal transacties van verschillenden soorten bedrijven.
- Dit betekent dat deze wetten zowel direct als indirect invloed hebben op vele transacties in het bedrijfsleven en de hierdoor tot stand komende informatiestromen.
- Belangrijk is in dit kader dat de informatieverplichtingen niet altijd gemakkelijk herkenbaar zijn. Zij krijgen vaak nader vorm in rechtspraak die gebaseerd is op wettelijke bepalingen, zoals regels die verwijzen naar redelijkheid en billijkheid of de zorgvuldigheid, of uit bepalingen zoals regels die verwijzen naar redelijkheid en billijkheid of de zorgvuldigheid, of uit bepalingen die nietigheid als sanctie hebben. Die rechtspraak is bovendien nog in ontwikkeling. Dit betekent concreet dat gemakkelijk discussies kunnen ontstaan of bepaalde lasten wel of niet onder de definitie van AL vallen.
- Zowel aan de kant van het bedrijfsleven als aan de kant van Justitie zijn deze regelingen tot u toe niet nog beschouwd in termen van kosten of baten, maar meer in termen van de basis van de rechtsstaat, die een zekere vanzelfsprekendheid heeft. De vertaling van juridische kaders naar AL was derhalve voor de betrokkenen op het departement en in het bedrijfsleven nieuw terrein.

Bij deze nulmeting heeft voorop gestaan dat een goed beeld moest worden verkregen van de kern van de problematiek van de AL met twee aspecten: (1) de absolute omvang van de AL in Euro/jaar en (2) een methodiek waarmee de reductie van de AL in % per jaar in de eerstvolgende jaren kwantitatief kan worden gevolgd en gerapporteerd.

Concreet betekent dit dat de grenzen van het project door de begeleidingscommissie strikt zijn gesteld om het project uitvoerbaar te houden. Tegelijkertijd moest echter worden voorkomen, dat aanzienlijke lasten voor het bedrijfsleven uit het oog worden verloren, die mogelijk buiten een strikte interpretatie van de definitie van AL vallen, maar wel in dit kader zouden kunnen worden aangepakt.

In deze rapportage en het volgende kader wordt inzichtelijk gemaakt hoe met deze problematiek in de nulmeting is omgegaan, om een zo hoog mogelijke betrouwbaarheid van de nulmeting te realiseren, binnen de beschikbare doorlooptijd en met thans beschikbare middelen en methoden.

Kader 5. Betrouwbaarheid kwantitatieve gegevens AL-kostenmodellen

Voor het kwantificeren van de AL is interdepartementaal vastgesteld, dat gebruik wordt gemaakt van het SKM. De gegevens in dit model worden verzameld door middel van documentenonderzoek en interviews met het bedrijfsleven. De doorlooptijd en daarmee samenhangende capaciteit voor het onderzoek en de noodzaak tot modelvorming bepalen in belangrijke mate de betrouwbaarheid van de berekening. Het gaat hierbij in het bijzonder om de betrouwbaarheid van (1) de bepaling van P: de kosten per handeling en (2) de bepaling van de Q: aantallen handelingen.

P: de kosten per handeling

De betrouwbaarheid van de kosten per handeling wordt met name bepaald door de representativiteit van de geselecteerde bedrijven en de objectiviteit van de geïnterviewde deelnemers. In veel gevallen zijn in de interviews situaties besproken, die specifiek zijn voor het geïnterviewde bedrijf en daarmee afwijken van de situatie binnen een totale doelgroep. Bij de vertaling van de interviewgegevens naar het AL-kostenmodel Justitie is hiermee rekening gehouden. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Verschillen in de uitvoering: Bedrijven kunnen uiteenlopende inzichten hebben in de wijze van uitvoering van een informatieverplichting. Dit betekent dat er sprake is van een bandbreedte in de kosten voor de uitvoering. Bij de vertaling van de gegevens van een interview naar het AL-kostenmodel is uitgegaan van de situatie die bij de meeste bedrijven in een doelgroep wordt gehanteerd.
- Verschillen in interne kosten: De uitvoering van een informatieverplichting wordt bij het ene bedrijf uitgevoerd door een managementassistent en bij het andere bedrijf door de directeur. Voor het bepalen van de kosten betekent dit dat verschillende uurtarieven moeten worden gehanteerd. In het model is hier rekening mee gehouden door waar dat relevant is, verschil te maken tussen grote en kleine bedrijven. Indien dit verschil niet kan worden gemaakt is uitgegaan van een gemiddeld uurtarief.
- Houding van het bedrijf: In gesprekken met bedrijven is naar voren gekomen dat de tijdsbesteding voor bepaalde verplichtingen afhankelijk is van de houding van het bedrijf ten opzichte van de regelgeving. Deze houding wordt onder meer bepaald door de wijze waarop het nut en de noodzaak van de regelgeving door de bedrijven wordt ervaren. Bedrijven die regelgeving als nuttig ervaren of vanuit kwaliteitsmanagement hieraan belang hechten, voeren dergelijke verplichtingen grondiger uit. Hierdoor kan een overschatting van de feitelijke kosten ontstaan. Voor de bepaling van de AL zijn alleen de activiteiten meegenomen die voortvloeien uit de regelgeving.
- Overlap met bedrijfsmatige activiteiten: Bepaalde informatieverplichtingen hebben overlapping met activiteiten die ook vanuit de reguliere bedrijfsvoering worden uitgevoerd (de zogenaamde gemengde functies). Dergelijke verplichtingen kunnen hierdoor door bedrijven worden onderschat (het gebeurt immers toch al). Voor de bepaling van de AL is dit zoveel mogelijk voorkomen door het uitwerken van de informatieverplichtingen in deelhandelingen.
- Niet-economische doelmatigheid: Bedrijven kunnen aangeven dat bepaalde activiteiten worden verricht tegen kosten die in verhouding tot de marktwaarde van die activiteiten te hoog zijn. Zo worden de kosten van de jaarrekening onder meer bepaald door het uurtarief van de accountant. Bij de vertaling van de gegevens uit het interview naar het AL-kostenmodel is in een dergelijke situatie hiervoor gecorrigeerd voor de geldende marktprijs.

Q: Aantallen handelingen

Voor het bepalen van de aantallen handelingen is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van beschikbare bronnen. Door gebruik te maken van de bronnenladder is zoveel als mogelijk hiermee rekening gehouden en wordt inzicht verschaft in de betrouwbaarheid van deze gegevens.

Ondanks dat alle gegevens in het AL-kostenmodel kunnen worden onderbouwd en worden herleid naar de brongegevens, dient rekening te worden gehouden met enige mate van onzekerheid. Deze onzekerheid in kwantitatieve gegevens is zoveel mogelijk beperkt door afstemming van de resultaten met brancheorganisaties en/of deskundigen uit de doelgroep. Desondanks dient bij de interpretatie van de kwantitatieve gegevens uit deze rapportage met een zekere mate van onzekerheid rekening te worden gehouden.

3.4 Afbakening en structuur nulmeting

Afbakening nulmeting

Op verschillende onderdelen is de nulmeting in overleg met de begeleidingscommissie afgebakend. Dit heeft voor deze nulmeting de volgende consequenties:

- Er wordt uitsluitend de regelgeving waarvoor de minister van Justitie eerste ondertekenaar is, opgenomen in de nulmeting. Hierop zijn de volgende uitzonderingen gemaakt:
 - De eerste ondertekenaar van de wet BIBOB is de minister van BZK. Hiermee zou de wet BIBOB onder de nulmeting van BZK vallen. De uitvoering van de regelgeving wordt echter verzorgd door het Ministerie van Justitie en derhalve is besloten om de AL-meting onder verantwoordelijkheid van dit Justitie uit te voeren.
 - De regelgeving, die is opgesteld door de juridische beroepsorganisaties voor Notarissen, Advocaten en Gerechtsdeurwaarders, is opgenomen in de nulmeting.
 - Het tweede boek, vierde titel van het wetboek van Koophandel bevat verplichtingen inzake zeevaartbemanning. Deze verplichtingen zijn reeds opgenomen in de nulmeting van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. Om dubbeltelling te voorkomen zijn de AL niet in de nulmeting van het Ministerie van Justitie meegenomen.
- Het procesrecht valt onder de definitie van AL, maar is gezien de omvang en complexiteit ondergebracht in een afzonderlijke nulmeting. De resultaten van deze nulmeting zullen in maart 2004 beschikbaar komen en worden geïntegreerd in de totale nulmeting van het departement. In het onderzoek zal onderscheid worden gemaakt in:
 - Civiel procesrecht. De AL die voortvloeien uit het civiele procesrecht zijn verbonden aan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en komen ten laste van het Ministerie van Justitie.
 - Bestuurlijk procesrecht. De AL die voortvloeien uit het bestuursrecht zijn in eerste instantie verbonden aan de Algemene Wet Bestuursrecht. De besluiten waartegen bezwaar wordt gemaakt of beroep tegen wordt ingediend, vloeien echter meestal voort uit andere regelgeving (o.a. ruimtelijke ordening, milieu). Uitgangspunt is dat de AL dienen te worden toegerekend aan de regelgeving op grond waarvan het besluit is genomen. Dit is mede gebaseerd op het feit dat deze AL reeds zijn meegenomen in metingen bij onder andere VROM en V&W. In het onderzoek dient aanvullend te worden bepaald of een berekening kan plaatsvinden van de AL van het bestuursrechtelijke procesrecht als geheel, zonder daarbij de AL dubbel te tellen.
- De kwantificering van het Jaarrekeningenrecht heeft in de nulmeting hoge prioriteit gekregen. De AL zijn in kaart gebracht op basis van de richtlijnen die zijn opgesteld door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Een onderscheid tussen (1) AL die rechtstreeks voortvloeien uit de wet en (2) AL die ontstaan door interpretatie van de regels door de Raad van de Jaarverslaggeving kan echter niet worden gemaakt. Dit heeft als consequentie dat bij de implementatie van reductiemaatregelen zowel het Ministerie als de Raad gedeelde verantwoordelijkheid dragen. Een nadere onderbouwing van de uitgangspunten en AL-berekening is opgenomen in een aparte bijlage van dit rapport (Achtergronddocumentatie AL-kostenmodel Justitie).

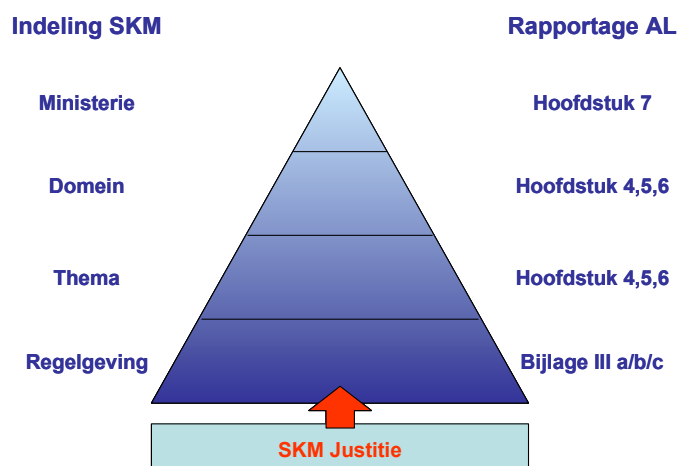
- ▣ Voor het berekenen van de AL wordt uitgegaan van het aantal bedrijven per 31 december 2002. De initiële kosten die startende bedrijven maken zijn niet als zodanig opgenomen in het model. Een berekening van deze initiële kosten wordt wel gemaakt bij nieuwe regelgeving. Om voor startende bedrijven de AL te berekenen zou wellicht bij de clusteraanpak kunnen worden aangesloten.
- ▣ De privaatrechtelijke rechtshandelingen (zoals het schriftelijk vastleggen van de overeenkomst tot vruchtgebruik) vallen onder de definitie van AL.
- ▣ De algemene boekhoudverplichtingen (art. 3:15i BW en belastingwetgeving) vallen niet binnen de definitie van AL, maar zijn beoordeeld als nalevingskosten.
- ▣ De wet BIBOB is vooralsnog niet opgenomen in de nulmeting omdat de datum van inwerkingtreding na de peildatum ligt. De wet BIBOB zal bij de AL-meting van het procesrecht worden gekwantificeerd.

Structuur nulmeting

Om de nulmeting overzichtelijk te structureren is de regelgeving van het Ministerie van Justitie onderverdeeld in drie domeinen:

- Domein 1: Privaatrecht.
- Domein 2: Staats- en bestuursrecht.
- Domein 3: Strafrecht.

De domeinen zijn onderverdeeld in thema's. Binnen een thema is de regelgeving samengevat met logische en juridische samenhang. Zo wordt bijvoorbeeld binnen het domein Privaatrecht het thema "Auteursrecht" gedefinieerd die alle onder deze term te groeperen regelgeving bevat. In de onderstaande figuur is de indeling van de regelgeving schematisch samengevat. Daarnaast is in deze figuur aangeven, in welke hoofdstukken van deze rapportage op de verschillende niveau's wordt gerapporteerd.

Figuur 5. Structuur nulmeting en indeling rapportage

4 Regelgeving

4.1 Overzicht regelgeving

Voor het opstellen van het totaal overzicht van de regelgeving van het Ministerie van Justitie zijn - naast de in paragraaf 3.4 gehanteerde afbakening van de nulmeting - de volgende selectiecriteria gehanteerd:

- De regelgeving die van kracht is op de peildatum van 31 december 2002.
- De minister van het departement (de minister van Justitie en/of de minister van Vreemdelingenzaken en Integratie) is de eerste ondertekenaar van de regelgeving.

De inventarisatie van de regelgeving is uitgevoerd door het selecteren van de wetten en besluiten met deze selectiecriteria in de SDU Wettenbank. Dit heeft geresulteerd in een overzicht met 1400 wetten, besluiten en regelingen.

Wetten en besluiten, die AL veroorzaken

Uit het totaal overzicht van 1400 zijn de wetten en besluiten geselecteerd, vervolgens is de volgende werkwijze gehanteerd voor het samenstellen van het overzicht met wetten en besluiten die AL veroorzaken.

1. Scannen titel op de doelgroep van de regelgeving. De eerste selectie heeft plaatsgevonden door de titels van de wetten en besluiten uit het overzicht door te nemen. Uit de titel van de regelgeving kan worden afgeleid of:
 - De regelgeving van toepassing is op een doelgroep die niet onder de definitie van het bedrijfsleven valt (Bijvoorbeeld: Boek 1 BW: Het personen- en familierecht heeft als doelgroep individuele personen).
 - De regelgeving afspraken vastlegt tussen (internationale)overheden (Bijvoorbeeld: Het toetreden van landen tot de Schengenovereenkomst).Het resultaat van deze scan is overzicht I met wetten en besluiten waarvan op basis van de titel kan worden aangenomen dat deze geen AL veroorzaken. En overzicht II, een overzicht met regelgeving waarvan op basis van de titel niet kan worden aangegeven of deze AL veroorzaken. Indien uit de titel van een wet of besluit niet zonder meer duidelijk wordt of hieruit AL voortvloeien dan is deze opgenomen in overzicht II.
2. Doornemen regelgeving uit overzicht II en identificeren informatieverplichtingen. De wetten en besluiten uit overzicht II zijn inhoudelijk doorgenomen om te vast te stellen of deze daadwerkelijk AL veroorzaken. Hiertoe is de regelgeving¹² artikelsgewijs doorgenomen op de aanwezigheid van informatieverplichtingen. De informatieverplichtingen zijn opgenomen in het AL-kostenmodel Justitie.

Het resultaat van de beoordeling van de wetten en besluiten is een overzicht van de wetten en besluiten van het Ministerie van Justitie, met als peildatum 31 december 2002, waarin is aangegeven welke wetten en besluiten AL veroorzaken.

¹² De regelgeving is uitgeprint door de medewerkers van het Ministerie van Justitie.

Regelingen die AL veroorzaken

De inventarisatie van de regelingen, die van kracht waren op de peildatum 31 december 2002 is uitgevoerd in twee stappen:

1. Regelingen in werking getreden tussen 1 oktober 1995 en 1 oktober 2000.
Voor de vaststelling van de regelingen die in deze periode in werking zijn getreden, is - ter voorkoming van dubbelwerk - gebruik gemaakt van de Quicksan (uitgevoerd door EIM). In de Quicksan is bepaald welke van deze regelingen AL veroorzaken. De regelingen uit deze periode die, volgens EIM, AL bevatten zijn opgenomen in het overzicht. Ter controle is deze regelgeving doorgenomen en zijn de informatieverplichtingen hieruit opgenomen in het AL-kostenmodel Justitie.
2. Regelingen in werking getreden tussen 1 oktober 2000 en 31 december 2002.
Met de digitale versie van de Staatscourant¹³ zijn de regelingen vastgesteld die in deze periode in werking zijn getreden en waarvan één van de eerder genoemde ministers de eerste ondertekenaar is. Om te bepalen of deze regelingen AL tot gevolg hebben, is dezelfde werkwijze gehanteerd als voor de wetten en besluiten. De geïdentificeerde informatieverplichtingen zijn opgenomen in het AL-kostenmodel Justitie.

Opmerking: Het overzicht met regelingen, zoals dat is samengesteld op basis van de bovenstaande uitgangspunten, geeft alleen de regelingen met AL uit de periode oktober 1995 tot met 31 december 2002. Regelingen van voor oktober 1995 zijn niet digitaal beschikbaar en derhalve niet meegenomen in de nulmeting. Er wordt echter van uitgegaan dat regelingen over het algemeen een uitwerking zijn van (informatie)verplichtingen uit wetten of besluiten. Aangenomen is daarom dat de AL van de regelgeving, die door deze wijze van selecteren buiten beschouwing zijn gelaten, slechts zeer beperkte AL zullen veroorzaken.

Overige regelgeving die AL veroorzaakt

In aanvulling op de overzichten van de wetten, besluiten en regelingen zijn in de inventarisatie van de regelgeving eveneens meegenomen:

- Internationale verdragen. De verdragen zijn betrokken voorzover deze zijn verwerkt in de wetten, besluiten en regelingen.
- Regelgeving van juridische beroepsorganisaties. Het betreft de verordeningen van de Nederlandse Orde van Advocaten, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders.

Controle van de selectie van regelgeving die AL veroorzaakt

Om het risico te beperken dat regelgeving, die AL veroorzaakt, niet in de nulmeting wordt betrokken, is de selectie van regelgeving die AL veroorzaakt:

- Vergeleken met de uitkomsten van de eerdere nulmetingen van het Ministerie van Justitie. De vergelijking leverde uitsluitend een aantal aanvullingen op.
- Gecontroleerd door deskundigen, te weten:
 - De coördinator AL van het Ministerie van Justitie,
 - De projectleider van het Ministerie van Justitie,
 - De directeuren die deelnemen aan de stuurgroep AL (Stuurgroep RIVER),
 - De deskundige van Actal.

Naar aanleiding van deze controle zijn de overzichten voor zover noodzakelijk aangevuld.

¹³ Via internet: de subpagina "officiële publicaties" van de website www.overheid.nl

Samenvatting overzicht regelgeving met AL

Het resultaat van de inventarisatie van de regelgeving is een overzicht van (1) de regelgeving van het Ministerie van Justitie, die op de peildatum 31 december 2002 van kracht was en (2) het gedeelte daarvan dat AL veroorzaakt.

In de onderstaande tabel is, per wetgevingsdomein, het resultaat van deze selectie weergegeven. In de tabel wordt de regelgeving aangeduid conform de indeling in domeinen van de Directie Wetgeving. De domeinen zijn: Privaatrecht, Staats- en bestuursrecht en Strafrecht.

Domein	Wetten	Besluiten	Regelingen	Totaal	Met AL
1. Privaatrecht	203	176	644	1023	36
2. Staats- en bestuursrecht	95	82	17	194	46
3. Strafrecht	54	34	76	164	4
Totaal	352	292	737	1381	86

Figuur 6. Resultaten selecties regelgeving

Het totaal overzicht met de regelgeving - inclusief de grondslag van de indeling - van het Ministerie van Justitie is beschikbaar in het projectdossier. De titels van de regelgeving die AL veroorzaakt zijn weergegeven in het overzicht van de regelgeving in Bijlage II.

Kader 6. Betrouwbaarheid volledigheid regelgeving en informatieverplichtingen

Het overzicht met regelgeving is opgesteld door gebruik te maken van beschikbare en herleidbare bronnen. Daarnaast heeft waar mogelijk afstemming plaatsgevonden met juristen van het departement en andere deskundigen (o.a. IPAL, Actal en brancheorganisaties). De gekozen werkwijze verkleint het risico voor het missen van bepaalde regelgeving zover mogelijk.

Voor het identificeren van de informatieverplichtingen in de regelgeving is uitgegaan van de handleiding van IPAL. De informatieverplichtingen zijn geïdentificeerd door de geselecteerde regelgeving artikelsgewijs door te nemen en na te gaan of hierin informatieverplichtingen zijn opgenomen. De geïdentificeerde informatieverplichtingen per regelgeving zijn getoetst op volledigheid en juistheid met de wetgevingsjuristen en beleidsmedewerkers van het Ministerie van Justitie.

De methode van onderzoek voorkomt zoveel mogelijk dat regelingen of informatieverplichtingen ontbreken in de nulmeting. Desondanks kan een enkele regeling of informatieverplichting niet zijn meegenomen. Er wordt echter vanuit gegaan dat de nulmeting volledig is en dat in ieder geval de regelgeving met de meest omvangrijke informatieverplichtingen in het onderzoek zijn opgenomen.

4.2 Privaatrecht

De regelgeving van het domein Privaatrecht heeft als voornaamste doel om het recht dat geldt in de handelingen tussen burgers (onderling) en bedrijven (onderling) vast te leggen. In het onderstaande overzicht is weergegeven uit welke thema's het domein Privaatrecht is opgebouwd. Daarnaast is het aantal wetten, besluiten en regelingen per thema aangegeven. Dit aantal komt niet overeen met het aantal zoals genoemd in figuur 7. De reden is dat Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, ter verduidelijking van de meting van AL, is uitgesplitst naar verschillende thema's. In bijlage IIIa zijn de thema's verder toegelicht en uitgewerkt.

Regelgeving (per thema)	Aantal
Auteursrecht	4
Rechtspersonenrecht (boek 2 BW)	2
Jaarrekeningenrecht (boek 2 BW)	3
Vermogensrecht (boek 3 en 5 BW)	2
Overeenkomstenrecht (boek 7, 7A en 8 BW)	3
Regelgeving inzake scheepvaart	5
Koophandel	1
Giraal effectenverkeer	3
Regelgeving inzake testamentenregister	1
Regelgeving inzake aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen	2
Overig	10
Totaal	36

Figuur 7. Onderverdeling domein Privaatrecht in 11 thema's en het aantal wetten, besluiten of regelingen dat is opgenomen per thema.

4.3 Staats- en bestuursrecht

De regelgeving van het domein Staats- en bestuursrecht heeft als voornaamste doel om het beleid van de overheid inzake bepaalde onderwerpen of beroepen vast te leggen in regelgeving. In het onderstaande overzicht is weergegeven uit welke thema's het domein Staats- en bestuursrecht is opgebouwd. Daarnaast is het aantal wetten, besluiten en regelingen per thema aangegeven. In bijlage IIIb zijn deze verder toegelicht en uitgewerkt.

Regelgeving (per thema)	Aantal
Regelgeving inzake notarissen	17
Regelgeving inzake advocaten	11
Kansspelen	4
Regelgeving inzake gerechtsdeurwaarders	6
Beveiligingsorganisaties en recherchebureau's	1
Wapens en munitie	2
Bescherming persoonsgegevens	1
Overig	4
Totaal	46

Figuur 8. Onderverdeling domein Staats- en bestuursrecht in 8 thema's en het aantal wetten, besluiten of regelingen dat is opgenomen per thema.

4.4 Strafrecht

De regelgeving van het domein Strafrecht heeft als voornaamste doel om de controle op bepaalde strafbare handelingen te reguleren. In het onderstaande overzicht is weergegeven uit welke thema's het domein Strafrecht is opgebouwd. Daarnaast is het aantal wetten, besluiten en regelingen per thema aangegeven. In bijlage IIIc zijn deze verder toegelicht en uitgewerkt.

Regelgeving (per thema)	Aantal
Vaststellingsbesluit formulieren betreffende overlijden t.g.v. niet natuurlijke oorzaak	1
Overig	3
Totaal	4

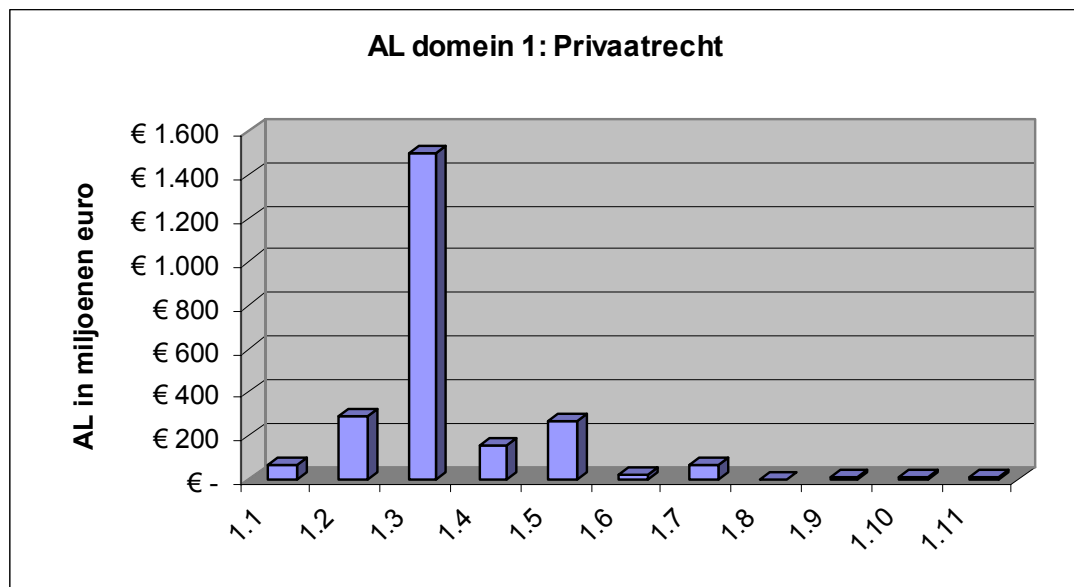
Figuur 9. Onderverdeling domein Strafrecht in 2 thema's en het aantal wetten, besluiten of regelingen dat is opgenomen per thema.

5 Administratieve lasten Privaatrecht

5.1 Administratie lasten Privaatrecht gemiddeld per jaar

De totale AL van het domein Privaatrecht worden met het AL-kostenmodel Justitie geraamd op € 2,378 miljard per jaar. In de onderstaande figuur zijn de AL per thema samengevat en is de verdeling grafisch weergegeven.

Nr.	Thema	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.1	Auteursrecht	€ 59.507.300	€ 305.300	€ 59.202.000	€ -
1.2	Rechtspersonenrecht (boek 2 BW)	€ 287.767.200	€ 11.370.240	€ 201.711.100	€ 74.685.860
1.3	Jaarrekeningenrecht (boek 2 BW)	€ 1.503.504.800	€ 1.497.354.800	€ -	€ 6.150.000
1.4	Vermogensrecht (boek 3 en 5 BW)	€ 157.567.800	€ -	€ -	€ 157.567.800
1.5	Overeenkomstenrecht (boek 7, 7A en 4)	€ 265.651.700	€ 67.554.720	€ 2.755.400	€ 195.341.580
1.6	Regelgeving inzake scheepvaart	€ 15.054.200	€ 207.700	€ 14.846.500	€ -
1.7	Koophandel	€ 60.870.800	€ -	€ -	€ 60.870.800
1.8	Giraal effectenverkeer	€ 2.760.000	€ -	€ -	€ 2.760.000
1.9	Regelgeving inzake testamentenregistratie	€ 4.032.500	€ -	€ -	€ 4.032.500
1.10	Regelgeving inzake aansprakelijkheidsrecht	€ 11.500.000	€ -	€ -	€ 11.500.000
1.11	Overig	€ 9.794.200	€ 891.200	€ -	€ 8.903.000
Totaal		€ 2.378.010.500	€ 1.577.683.960	€ 278.515.000	€ 521.811.540

Figuur 10. Overzicht AL Domein Privaatrecht en onderverdeling in 11 thema's met de omvang van de AL en de AL-categorieën A, B en C.

AL Jaarrekeningenrecht

Het grootste deel van de AL vloeit voort uit het jaarrekeningenrecht. De AL van een bedrijf, voortvloeiende uit het jaarrekeningenrecht, is afhankelijk van de grootte van het bedrijf en de economische activiteit daarvan. In de onderstaande tabel zijn de AL per doelgroep weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.3.1	Titel 9 - Jaarrekeningenrecht (k-bedrijven)	€ 762.846.000	€ 762.846.000	€ -	€ -
1.3.2	Titel 9 - Jaarrekeningenrecht (m-bedrijven)	€ 327.432.400	€ 322.818.400	€ -	€ 4.614.000
1.3.3	Titel 9 - Jaarrekeningenrecht (g-bedrijven)	€ 228.423.000	€ 226.887.000	€ -	€ 1.536.000
1.3.4	Titel 9 - Jaarrekeningenrecht (Economisch niet actieve bedrijven)	€ 184.803.400	€ 184.803.400	€ -	€ -
1.3.5	Besluit modellen jaarekening	€ -	€ -	€ -	€ -
1.3.6	Besluit bepalingen technische voorzieningen voor herverzekeringsbedrijf	€ -	€ -	€ -	€ -
1.3.7	Besluit Jaarekening Banken	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal		€ 1.503.504.800	€ 1.497.354.800	€ -	€ 6.150.000

Figuur 11. AL Jaarrekeningenrecht per doelgroep

De indeling van de bedrijven in de verschillende groottes en in economische activiteit alsmede de weergave van de aantallen is gebaseerd op de inschrijvingen zoals die bekend zijn bij de Vereniging van Kamers van Koophandel. De kosten per bedrijf zijn bepaald in de interviews die zijn gehouden met administratiekantoren, accountants en financieel managers. De volledige uitgangspunten en randvoorwaarden die hebben geleid tot de bovenstaande bedragen is opgenomen in de afzonderlijke bijlage bij dit rapport (Achtergronddocumentatie AL-kostenmodel Justitie).

AL exclusief jaarrekeningenrecht

De AL die voortvloeien uit de andere regelgeving van het domein Privaatrecht is in de onderstaande tabel weergegeven.

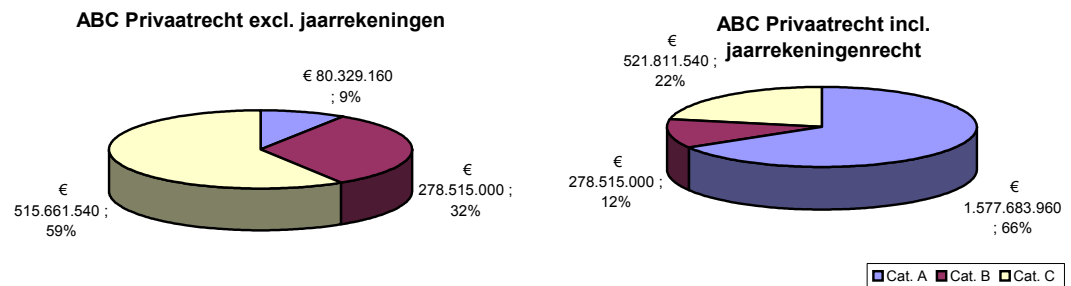
Nr.	Thema	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.1	Auteursrecht	€ 59.507.300	€ 305.300	€ 59.202.000	€ -
1.2	Rechtspersonenrecht (boek 2 BW)	€ 287.767.200	€ 11.370.240	€ 201.711.100	€ 74.685.860
1.4	Vermogensrecht (boek 3 en 5 BW)	€ 157.567.800	€ -	€ -	€ 157.567.800
1.5	Overeenkomstenrecht (boek 7, 7A en 7B)	€ 265.651.700	€ 67.554.720	€ 2.755.400	€ 195.341.580
1.6	Regelgeving inzake scheepvaart	€ 15.054.200	€ 207.700	€ 14.846.500	€ -
1.7	Koophandel	€ 60.870.800	€ -	€ -	€ 60.870.800
1.8	Giraal effectenverkeer	€ 2.760.000	€ -	€ -	€ 2.760.000
1.9	Regelgeving inzake testamentenregistratie	€ 4.032.500	€ -	€ -	€ 4.032.500
1.10	Regelgeving inzake aansprakelijkheidsrecht	€ 11.500.000	€ -	€ -	€ 11.500.000
1.11	Overig	€ 9.794.200	€ 891.200	€ -	€ 8.903.000
Totaal		€ 874.505.700	€ 80.329.160	€ 278.515.000	€ 515.661.540

Figuur 12. AL Privaatrecht excl. jaarrekeningenrecht

5.2 Internationale herkomst

In de onderstaande figuur is de verdeling van de AL over de drie categorieën van (inter)nationale herkomst samengevat. In de figuur is zowel de verdeling met als zonder de AL voor het jaarrekeningen recht weergegeven. Hieruit komt naar voren dat:

- € 1.578 miljoen (66%) direct voortvloeit uit Europees of in internationaal verband opgelegde voorschriften. Zonder het jaarrekeningen recht is 9% ingedeeld in categorie A.
- € 278 miljoen (12%) afkomstig is van Europees of internationaal opgelegde voorschriften. De aard en de omvang van de AL worden echter mede bepaald door de wijze waarop het Ministerie de uitvoering daarvan heeft opgezet. Zonder het jaarrekeningen recht is 32% ingedeeld in categorie B.
- € 522 miljoen (22%) direct voortvloeien uit nationale regelgeving (categorie C). Zonder het jaarrekeningen recht is 59% ingedeeld in categorie C.

Figuur 13. Indeling AL van het domein Privaatrecht in de categorieën A, B en C (inclusief en exclusief jaarrekeningenrecht).

5.3 Analyse op hoofdlijnen

De regelgeving die, binnen het domein Privaatrecht, de meeste administratieve lasten veroorzaakt betreft:

- Boek 2 BW Jaarrekeningenrecht (63%). De AL worden met name veroorzaakt door het grote aantal bedrijven dat verplicht is om een jaarrekening op te stellen. De informatieverplichting tot het opstellen van de jaarrekening is afkomstig uit Europese of internationaal opgelegde regelgeving. De jaarrekening heeft voor bedrijven een gemengde functie. De gegevens worden tevens gebruikt voor het opstellen van de belastingaangifte, het aanvragen van financieringen en het voorlichten van betrokkenen bij het bedrijf.
- Boek 2 BW Rechtspersonenrecht (12%). Net als de jaarrekening worden de AL veroorzaakt door het grote aantal bedrijven dat moet voldoen aan de informatieverplichtingen die gelden bij het oprichten en in stand houden van rechtspersonen. De informatieverplichtingen zijn voor het grootste deel het gevolg van Europese voorschriften.

- Boek 7, 7A en 8 BW (11%). De AL zijn vooral het gevolg van het aantal bedrijven dat moet voldoen aan de verplichting (de salarisadministratie) en het grote aantal overeenkomsten waar de informatieverplichtingen op van toepassing zijn ('informed consent' bij geneeskundige hulpverlening). Een belangrijk deel van de informatieverplichtingen vloeit voort uit nationale regelgeving.

De gegevens uit salarisadministratie worden door bedrijven niet alleen gebruikt om een loonstrook op te stellen maar ook voor het aangeven van de sociale premies en het verzamelen van overige gegevens over het personeelsbestand.

- Wetboek van Koophandel (3%). De AL worden zowel veroorzaakt door het grote aantal handelingen dat wordt uitgevoerd (opstellen verzekeringspolis) als de kosten van het oprichten van een Vennootschap onder Firma. De informatieverplichtingen vloeien voort uit nationale regelgeving.
- Auteursrecht (2%). De AL vloeien vooral voort uit de informatieverplichting tot het vragen van toestemming voor het kopiëren van reproductiegeschikt geschrift. De AL komen niet overeen met de daadwerkelijke kosten van de bedrijven aangezien de naleving van de verplichting in de praktijk beperkt is. De informatieverplichtingen zijn afkomstig uit internationale voorschriften.

In bijlage III van het rapport zijn, per thema, de nadere kenmerken van de regelgeving en de informatieverplichtingen omschreven. Hierbij wordt tevens aangegeven in hoeverre de AL van de regelgeving:

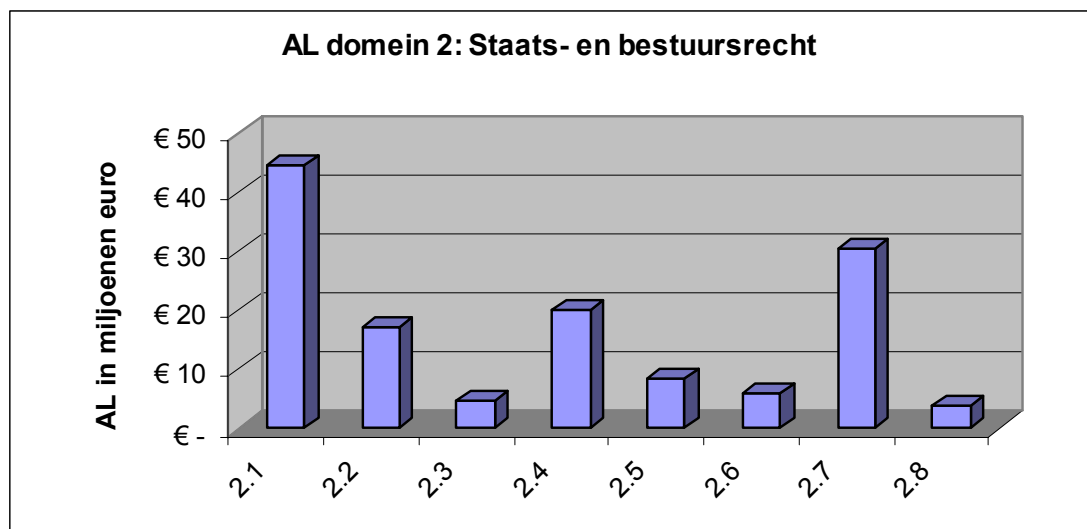
- berekend is in andere regelgeving,
- verwaarloosbaar is,
- opgenomen is in nulmetingen van andere Ministeries.

6 Administratieve lasten Staats- en bestuursrecht

6.1 Administratie lasten Staats- en bestuursrecht gemiddeld per jaar

De totale AL van het domein Staats- en bestuursrecht worden met het AL-kostenmodel Justitie geraamd op € 136,1 miljoen per jaar. In de onderstaande figuur zijn de AL per thema samengevat en is de verdeling grafisch weergegeven.

Nr.	Thema	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.1	Regelgeving inzake notarissen	€ 44.572.700	€ -	€ -	€ 44.527.100
2.2	Regelgeving inzake advocaten	€ 17.322.100	€ 3.100	€ -	€ 17.319.000
2.3	Kansspelen	€ 4.883.700	€ -	€ -	€ 4.883.700
2.4	Regelgeving inzake gerechtsdeurwaarders	€ 20.203.400	€ -	€ 100	€ 20.203.300
2.5	Beveiligingsorganisaties en recherche	€ 8.556.100	€ -	€ 1.752.000	€ 6.804.100
2.6	Wapens en munitie	€ 6.111.100	€ 6.106.700	€ 4.400	-
2.7	Bescherming persoonsgegevens	€ 30.297.700	€ 24.648.700	€ 3.352.600	€ 2.296.400
2.8	Overig	€ 4.111.600	€ -	€ 208.900	€ 3.902.700
Totaal		€ 136.058.400	€ 30.758.500	€ 5.318.000	€ 99.936.300

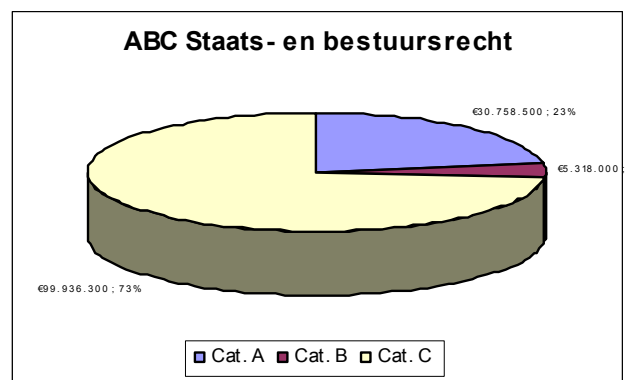

Figuur 14. Overzicht AL Domein Staats- en bestuursrecht en onderverdeling in 8 thema's met de omvang van de AL en de AL-categorieën A, B en C.

6.2 Internationale herkomst

In de onderstaande figuur is de verdeling van de AL over de drie categorieën van (inter)nationale herkomst samengevat. Hieruit komt naar voren dat:

- ▣ € 31 miljoen (23%) direct voortvloeit uit Europees of in internationaal verband opgelegde voorschriften (categorie A).
- ▣ € 5 miljoen (4%) afkomstig is van Europees of internationaal opgelegde voorschriften. De aard en de omvang van de AL worden echter mede bepaald door de wijze waarop het Ministerie de uitvoering daarvan heeft opgezet (categorie B).
- ▣ € 100 miljoen (73%) direct voortvloeien uit nationale regelgeving (categorie C).

Figuur 15. Indeling AL van het domein Staats- en bestuursrecht in de categorieën A, B en C.

6.3 Analyse op hoofdlijnen

De regelgeving die, binnen het domein Staats- en bestuursrecht, de meeste administratieve lasten veroorzaakt betreft:

- ▣ Regelgeving inzake Notariaat (33%). De AL worden met name veroorzaakt de kosten als gevolg van de informatieverplichtingen tot het bijhouden van de administratie, het protocol en het opstellen de gespecificeerde rekening. De informatieverplichtingen zijn afkomstig uit nationaal regelgeving en voorschriften die zijn vastgesteld door de beroepsorganisatie. De verplichtingen hebben voor het notariaat een gemengde functie. Door het uitvoeren van de informatieverplichtingen wordt de kwaliteit van de uitoefening van het ambt gewaarborgd.
- ▣ Wet Bescherming Persoonsgegevens (22%). De oorzaak van de AL is het feit dat veel bedrijven dienen te voldoen aan de informatieverplichtingen. De AL komen niet overeen met de daadwerkelijke kosten van de bedrijven aangezien de feitelijke naleving van de verplichtingen minder is dan het uitgangspunt van de volledige naleving. Het grootste deel van de verplichtingen heeft zijn oorsprong in Europese regelgeving.

- Regelgeving inzake Gerechtsdeurwaarders (15%) en Advocaten (13%). Net als de informatieverplichtingen van het notariaat worden de AL vooral veroorzaakt door de kosten als gevolg van het bijhouden van de administratie. De informatieverplichtingen zijn afkomstig uit nationale voorschriften die worden vastgesteld door de respectievelijke beroepsorganisaties en hebben onder meer als doel de kwaliteit van de uitoefening van de werkzaamheden te bevorderen en te waarborgen.
- Wet beveiligingsorganisaties en recherchebureau's (6%). De AL vloeien voort uit informatieverplichtingen inzake het aanvragen van verschillende vergunningen en het certificeren van alarmsystemen. Met name het feit dat de vergunningen bij verschillende instanties moeten worden aangevraagd wordt door de bedrijven als belastend ervaren.

In bijlage III van het rapport zijn, per thema, de nadere kenmerken van de regelgeving en de informatieverplichtingen omschreven. Hierbij wordt tevens aangegeven in hoeverre de AL van de regelgeving:

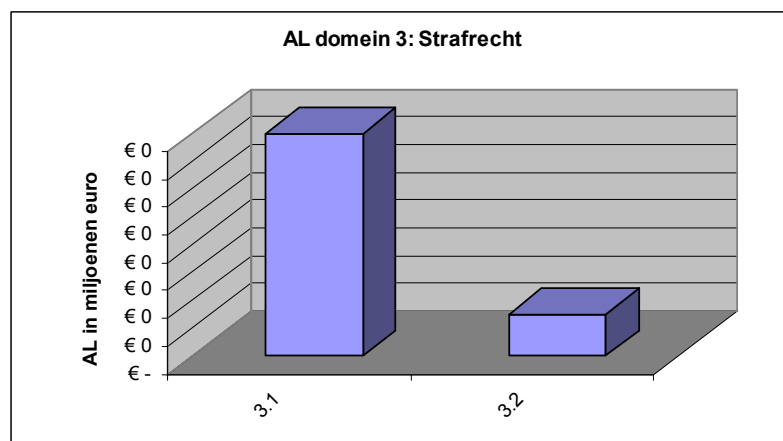
- berekend is in andere regelgeving,
- verwaarloosbaar is,
- opgenomen is in nulmetingen van andere Ministeries.

7 Administratieve lasten Strafrecht

7.1 Administratieve lasten Strafrecht gemiddeld per jaar

De totale AL van het domein Strafrecht worden met het AL-kostenmodel Justitie geraamd op € 473.300 per jaar. In de onderstaande figuur zijn de AL per thema samengevat en de verdeling grafisch weergegeven.

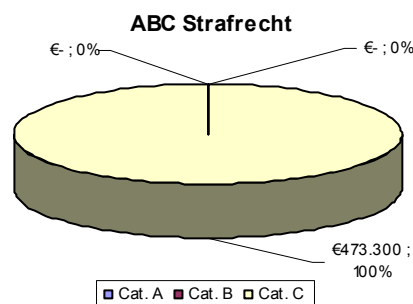
Nr.	Thema	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
3.1	Vaststellingsbesluit formulieren betreft	€ 398.900	€ -	€ -	€ 398.900
3.2	Overig	€ 74.400	€ -	€ -	€ 74.400
Totaal		€ 473.300	€ -	€ -	€ 473.300

Figuur 16. Overzicht AL Domein Strafrecht en onderverdeling in 2 thema's met de omvang van de AL en de AL-categorieën A, B en C

7.2 Internationale herkomst

De administratieve lasten van het wetgevingsdomein Strafrecht vloeien voor 100% voort uit nationale regelgeving (categorie C).

7.3 Analyse op hoofdlijnen

De regelgeving die, binnen het domein Strafrecht, de meeste administratieve lasten veroorzaakt betreft:

- ▣ Regelgeving inzake het formulier overlijden door niet natuurlijke oorzaak (84%). De AL worden veroorzaakt door de tijd die een arts besteed aan het invullen van het formulier. De informatieverplichtingen is afkomstig uit nationaal regelgeving.
- ▣ Overige regelgeving. De regelgeving inzake Euthanasie veroorzaakt bijna alle overige AL (16%). De AL zijn het gevolg van de verslagleggingplicht die artsen en hulpverleners inzake hun handelen bij levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding. De informatieverplichtingen vinden hun grondslag in nationale regelgeving.

In bijlage III van het rapport zijn, per thema, de nadere kenmerken van de regelgeving en de informatieverplichtingen omschreven. Hierbij wordt tevens aangegeven in hoeverre de AL van de regelgeving:

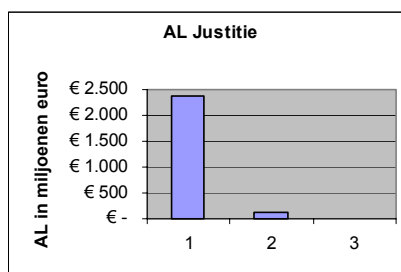
- ▣ berekend is in andere regelgeving,
- ▣ verwaarloosbaar is,
- ▣ opgenomen is in nulmetingen van andere Ministeries.

8 Totaaloverzicht administratieve lasten Ministerie van Justitie

8.1 Administratie lasten Ministerie van Justitie gemiddeld per jaar

De totale AL van het Ministerie van Justitie worden met het SKM geraamd op € 2.5 miljard per jaar. In de onderstaande figuur zijn de AL per domein samengevat en de verdeling grafisch weergegeven.

Nr.	Domein	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1	Privaatrecht	€ 2.378.010.500	€ 1.577.683.960	€ 278.515.000	€ 521.811.540
2	Staats- en bestuursrecht	€ 136.058.400	€ 30.758.500	€ 5.318.000	€ 99.936.300
3	Strafrecht	€ 473.300	-	-	€ 473.300
Totaal		€ 2.514.542.200	€ 1.608.442.460	€ 283.833.000	€ 622.221.140

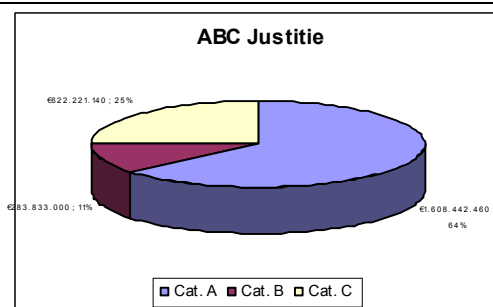

Figuur 17. Overzicht AL van het Ministerie van Justitie en onderverdeling in 2 thema's met de omvang van de AL en de AL-categorieën A, B en C

8.2 Internationale herkomst

In de onderstaande figuur is de verdeling van de AL over de drie categorieën van (inter)nationale herkomst samengevat. Hieruit komt naar voren dat:

- € 1.608 miljoen (64%) direct voortvloeit uit Europees of in internationaal verband opgelegde voorschriften (categorie A).
- € 284 miljoen (11%) afkomstig is van Europees of internationaal opgelegde voorschriften. De aard en de omvang van de AL worden echter mede bepaald door de wijze waarop het Ministerie de uitvoering daarvan heeft opgezet (categorie B).
- € 622 miljoen (25%) direct voortvloeien uit nationale regelgeving (categorie C).

Figuur 18. Indeling AL van het ministerie van Justitie in de categorieën A, B en C.

Bijlage bij:

Hoofdtitel van het rapport

Bijlage

- I Leden van begeleidingscommissie**
- II Regelgeving met Administratieve Lasten**
- IIIa Inhoudelijke beschrijving regelgeving Privaatrecht**
- IIIb Inhoudelijke beschrijving regelgeving Staats- en bestuursrecht**
- IIIc Inhoudelijke beschrijving regelgeving Strafrecht**
- IV Afkortingen**

I Leden van begeleidingscommissie

Begeleidingscommissie

Prof. mr. J.M. Barendrecht (Voorzitter)	Universiteit van Tilburg Faculteit der Rechtsgeleerdheid Vakgroep Privaatrecht Postbus 90153 5000 LE Tilburg Tel.: 013- 466 2281 E-mail: j.m.barendrecht@uvt.nl
Drs. A.J.R.M. Linders	Algemene Rekenkamer Postbus 20015 2500 EA Den Haag Tel.: 070- 342 4255 E-mail: f.linders@rekenkamer.nl
Drs. J.B.G.M. Holtus	IPAL Ministerie van Financiën Korte Voorhout 7 2511 CW Den Haag Tel.: 070- 342 7075 E-mail: j.b.g.m.holtus@minez.nl
Mw. J.M. Wijckmans	ACTAL Lange Voorhout 58 2500 BE Den Haag Tel.: 070- 310 8667 E-mail: j.m.wijckmans@actal.nl
Dhr. H. van den Oosterkamp	PV Brussel/ BUZA Tel.: 0032- 26791620 Mobiel: 0032- 476394241
Mw. Mr. M.H.A.F. Lokin	Ministerie van Justitie Postbus 20301 2500 EH Den Haag Tel.: 070- 370 6955 E-mail: m.lokin@minjus.nl
Mw. J. Vos	Ministerie van Justitie Postbus 20301 2500 EH Den Haag Tel: 070-3707012 E-mail: j.vos@caop.nl j.m.vos@minjus.nl
Mw. Y. Visser	Ministerie van Justitie Postbus 20301 2500 EH Den Haag Tel.: 070- 370 7607 E-mail: y.visser@minjus.nl

Projectuitvoering

Drs.ing. P.M.H.H.Bex (Projectleider)	Sira Consulting Edisonbaan 14c-5 Nieuwegein Tel.: 030-7503741 Mobiel: 06-52420108 E-mail: peter.bex@siraconsulting.nl
Mr. A.van Vliet (MSc)	Sira Consulting Edisonbaan 14c-5 Nieuwegein Tel.: 030-7507202 Mobiel: 06-46043456 E-mail: arjen.vanvliet@siraconsulting.nl
Drs. P. van der Poll	Sira Consulting Edisonbaan 14c-5 Nieuwegein Tel.: 030-7507202 E-mail: patrick.vanderpoll@siraconsulting.nl
Drs. F..M. Nagel	Sira Consulting Edisonbaan 14c-5 Nieuwegein Tel.: 030-7507202 Mobiel: 06-46094582 E-mail: femke.nagel@siraconsulting.nl

II Regelgeving met Administratieve Lasten

Hieronder is, per domein, een overzicht gegeven van de regelgeving waaruit AL voortvloeien. In het rapport is de regelgeving, gesplitst naar thema's. Dit betreft met name het Burgerlijk wetboek (rechtspersonenrecht en jaarrekeningrecht).

Privaatrecht
Auteurswet 1912
Wet bescherming oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderproducten
Besluit bescherming oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderproducten
Wet op de naburige rechten
Boek 2 Burgerlijk wetboek
Boek 3 Burgerlijk Wetboek
Boek 5 Burgerlijk wetboek
Boek 7 Burgerlijk Wetboek
Boek 7A Burgerlijk Wetboek
Boek 8 Burgerlijk wetboek
Besluit modellen jaarekening
Besluit bepalingen technische voorzieningen voor herverzekeringsbedrijf
Besluit Jaarrekening Banken
Tijdelijke wet huurkoop onroerende zaken
Gegevensbesluit rechten van gebruik in deeltijd van onroerende zaken
Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen
Zeebrievenwet
Besluit binnenschepen
Schepelingenbesluit
Wetboek van Koophandel
Wet Giraal effectenverkeer
Reglement Girodepots
Reglement toelatingsregels Necigef
Wet op het centraal testamentenregister
Pachtwet
Wet schadefonds olietankschepen
Wet aansprakelijkheid olietankschepen
Tijdelijk besluit verplichte verzekering bij medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen
Besluit werkwijze Commissie Gelijke Behandeling
Wet verevening pensioenrechten bij scheiding
Wet aansprakelijkheid verzekering motorrijtuigen
Besluit kennisgevingen aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen
Besluit rechtspositieregelen Bopz
Besluit klachtenbehandeling Bopz
Besluit fondsen en spaarregelingen
Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst

Staats- en bestuursrecht
Wet op het notarisambt
Besluit ondernemingsplan notaris
Vrijstellingsreglement opleiding kandidaat notarissen
Verordening overdracht protocol
Verordening op de interdisciplinaire samenwerking
Verordening protocol (notariaat)
Verordening Gedrags en beroepsregels
Stageverordening
Reglement financiële bijdragen
Reglement bevordering vakbekwaamheid
Regeling overbrenging notariële archiefbescheiden naar alg. bewaarplaats
Mandaatsbesluit onderwijs en examen
Administratieverordening Notariaat
Regeling overbrengen notariële archiefbescheiden naar rijksarchief bewaarplaats
Regeling EG-verklaring kandidaat-notarissen
Wet tot invoering van een leeftijdsgrens voor het notarisambt en oprichting van een notarieel pensioenfonds
Besluit ex 24 wet leeftijdsgrens notarisambt
Advocatenwet
Verordening op de financiële bijdrage
Boekhoudverordening advocaten
Stageverordening
Verordening permanente opleiding (advocatuur)
Samenwerkingsverordening (advocatuur)
Verordening op de beroepsaansprakelijkheid
Verordening op de praktijkrechtspersoon
Verordening op de praktijkuitoefening in dienstbetrekking
Verordening op de publiciteit (advocatuur)
Regeling EG verklaring advocaten
Wet op de Kansspelen
Kansspelenbesluit
Besluit College van Toezicht op de Kansspelen
Beschikkingen Kansspelen
Gerechtsdeurwaarderswet
Besluit ondernemingsplan gerechtsdeurwaarder
Besluit opleiding en stage kandidaat-gerechtsdeurwaarder
Besluit toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarders
Regeling EG-verklaring kandidaat-gerechtsdeurwaarders
Administratieverordening Gerechtsdeurwaarders
Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureau's
Wet wapens en munitie
Regeling wapens en munitie
Wet Bescherming Persoonsgegevens
Vreemdelingenwet 2000 en vreemdelingenbesluit 2000
Wet Beëdigde Vertalers
Regeling Tolkenvergoeding IND
Besluit beveiliging burgerluchtvaart

Strafrecht
Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding
Vaststellingsbesluit formulieren betreffende overlijden t.g.v. niet natuurlijke oorzaak
Besluit alcoholonderzoeken
Wet op de dierenbescherming

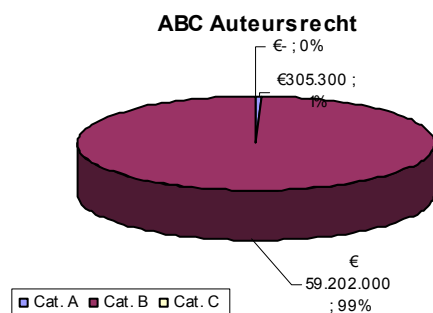
IIIa Inhoudelijke beschrijving regelgeving Privaatrecht

Thema: Auteursrecht

Het auteursrecht betreft, kort gezegd, het recht van de maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, of van zijn rechtverkrijgenden, om dit openbaar te maken en te verveelvoudigen. In soortgelijke zin betreft de Wet op de naburige rechten aanspraken van uitvoerende kunstenaars, film- en fonogrammenproducenten alsmede omroeporganisaties.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.1.1	Auteurswet 1912	€ 59.247.300	€ 305.300	€ 58.942.000	€ -
1.1.2	Wet bescherming oorspronkelijke topografieën van ha	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1.3	Besluit bescherming oorspronkelijke topografieën van	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1.4	Wet op de naburige rechten	€ 260.000	€ -	€ 260.000	€ -
Totaal		€ 59.507.300	€ 305.300	€ 59.202.000	€ -

Figuur IIIa-1. AL Auteursrecht en indeling categorieën

Toelichting reproprecht

De kern van het voor 1 februari 2003 geldende reproprecht, in het kader van de AL, is dat bedrijven zonder betaling van een billijke vergoeding geen auteursrechtelijk beschermd materiaal mochten fotokopiëren, tenzij hiervoor vooraf schriftelijk toestemming was gevraagd en gekregen van de rechthebbende(n). Dit regime werd in de praktijk nogal eens genegeerd, terwijl inachtneming ervan tot de nodige administratieve lasten leidde. Het vragen en krijgen van voorafgaande toestemming bleek als omslachtig en tijdrovend te worden ervaren.

Dit is de reden waarom de Auteurswet op dit punt per 1 februari 2003 is gewijzigd. In essentie mogen bedrijven nu zonder voorafgaande toestemming auteursrechtelijk beschermd materiaal fotokopiëren, mits zij hiervoor een vergoeding betalen aan de Stichting Reproprecht. Deze vergoeding is vastgelegd in het zgn. repropbesluit, en bedraagt 0,045 Euro per reproprechtplichtige pagina. Dit tarief komt overeen met het nimmer geïndexeerde tarief dat sinds 1987 wordt betaald door de publieke sector. De Stichting keert vervolgens de geïncasseerde vergoedingen uit aan de rechthebbenden.

Het bedrijfsleven heeft twee belangrijke aandachtspunten over de uitvoering van het reproprecht: a) het blijkt moeilijk precies te bepalen hoeveel reproprechtelijke kopieën een bedrijf op jaarbasis maakt, b) bedrijven zien het reproprecht als een kostenpost. In het Algemeen overleg dat hierover op 5 november

2003 heeft plaatsgevonden met de Vaste Commissie van Justitie van de Tweede kamer heeft de Minister van Justitie een bemiddelingsaanbod gedaan. Als uitvloeisel daarvan vindt hierover momenteel overleg plaats met VNO-NCW, MKB Nederland, de Stichting Reprerecht en het Nederlands Uitgeversverbond. Afronding daarvan wordt begin 2004 verwacht. Daarin wordt gezocht naar een meer forfaitaire benadering binnen de grenzen van een gebruiksgelateerd stelsel. De AL die hier uit voortvloeien (conform rapport Actal) zijn geschat op 68.000 Euro op jaarbasis voor het gehele bedrijfsleven. De lasten komen voort uit (1) het opnemen van de tellerstand op de kopieerapparaten op 1 januari en op 31 december van het jaar en (2) het versturen van deze gegevens aan de stichting Reprerecht. BNA heeft deze handelingen gekwantificeerd tot gemiddeld 30 minuten per bedrijf per jaar.

Nulmeting

Aangezien de nulmeting als peildatum 31 december 2002 heeft, wordt in de meting uitgegaan van het verbodstelsel inzake reprerecht. De herkomst van de informatieverplichtingen die onder de regelgeving vallen is voor 100% Europees en/of internationaal.

De Auteurswet veroorzaakt binnen het thema Auteursrecht de meeste AL voor het bedrijfsleven (99%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het vragen van toestemming aan rechthebbende voor het kopiëren van werk dat beschermd is door het reprerecht.
- Het vragen van toestemming aan rechthebbende voor het gebruik maken van zijn of haar portretrecht.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door het aantal toestemmingen (Q) dat dient te worden gevraagd. Opgemerkt dient te worden dat, in de praktijk, de naleving van de verplichting inzake het vragen van toestemming voor het gebruik maken van het reprerecht beperkt is.

De Wet op de naburige rechten veroorzaakt voor 1% aan AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is:

- Het doen van opgave door bedrijven inzake het gebruik van muziek binnen het bedrijf. De AL die voortvloeien uit de informatieverplichting zijn beperkt doordat de uitvoering voor een groot deel door de brancheorganisaties worden verzorgd.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL verwaarloosbaar zijn. Het betreft:

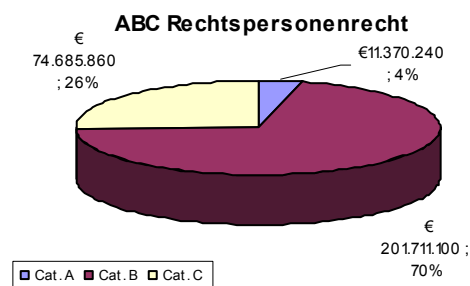
- Wet en Besluit ter bescherming van de topografieën van halfgeleiders. In drie jaar is er één aanmelding geweest van een topografie.

Thema: Rechtspersonenrecht (boek 2 BW)

Boek 2 BW Rechtspersonen reguleert de totstandkoming van rechtspersonen en de wijzigingen in de formele structuur van deze rechtspersonen.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.2.1	Titel 2 - Verenigingen	€ 2.595.400	€ -	€ -	€ 2.595.400
1.2.2	Titel 3 - Coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen	€ 355.700	€ -	€ -	€ 355.700
1.2.3	Titel 4 - Naamloze Vennootschappen	€ 3.802.700	€ 374.400	€ 3.061.700	€ 366.600
1.2.4	Titel 5 - Besloten Vennootschappen	€ 259.981.000	€ 10.028.600	€ 198.649.400	€ 51.303.000
1.2.5	Titel 6 - Stichtingen	€ 14.949.000	€ -	€ -	€ 14.949.000
1.2.6	Titel 7 - Fusie en Splitsing	€ 4.836.200	€ 967.240	€ -	€ 3.868.960
1.2.7	Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen	€ 1.247.200	€ -	€ -	€ 1.247.200
Totaal		€ 287.767.200	€ 11.370.240	€ 201.711.100	€ 74.685.860

Figuur IIIa-2. AL Rechtspersonenrecht en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

Titel 5 van boek 2 BW inzake de B.V. veroorzaakt binnen het thema Rechtspersonenrecht (Boek 2 BW) de meeste AL voor het bedrijfsleven (90%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het opstellen van de notariële akte en statuten noodzakelijk voor het oprichten van de B.V dan wel de wijziging van de statuten.
- Het bijhouden van het aandelenregister en het oproepen van de aandeelhouders voor de algemene vergadering van aandeelhouders.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door de kosten van het opstellen van de akte en statuten door de B.V. samen met de notaris (P) en het aantal B.V.'s (Q) dat dient te voldoen aan de verplichtingen.

Titel 6 van boek 2 BW inzake de stichtingen veroorzaakt voor 5% aan AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is:

- Het opstellen van de notariële akte en statuten noodzakelijk voor het oprichten van de stichting dan wel de wijziging van de statuten.

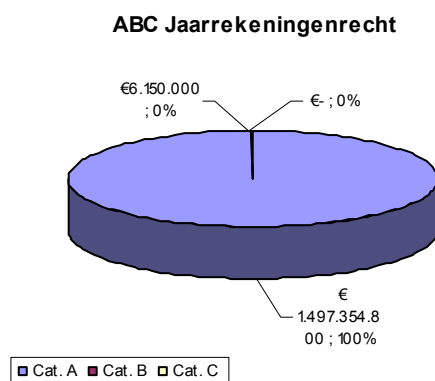
De (inter)nationale herkomst van de informatieverplichtingen die onder de regelgeving vallen is voornamelijk nationaal, met uitzondering van een aantal informatieverplichtingen betreffende de NV's en BV's.

Thema: Jaarrekeningenrecht (boek 2 BW)

Titel 9 van Boek 2 BW heeft als doel om betrokkenen bij een bepaalde onderneming inzicht te geven in de ontwikkeling en stand van zaken van dat bedrijf. Het middel om dit inzicht te genereren is de jaarrekening.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.3.1	Titel 9 - Jaarrekeningenrecht (k-bedrijven)	€ 762.846.000	€ 762.846.000	€ -	€ -
1.3.2	Titel 9 - Jaarrekeningenrecht (m-bedrijven)	€ 327.432.400	€ 322.818.400	€ -	€ 4.614.000
1.3.3	Titel 9 - Jaarrekeningenrecht (g-bedrijven)	€ 228.423.000	€ 226.887.000	€ -	€ 1.536.000
1.3.4	Titel 9 - Jaarrekeningenrecht (Economisch niet actieve bedrijven)	€ 184.803.400	€ 184.803.400	€ -	€ -
1.3.5	Besluit modellen jaarekening	€ -	€ -	€ -	€ -
1.3.6	Besluit bepalingen technische voorzieningen voor herverzekeringsbedrijf	€ -	€ -	€ -	€ -
1.3.7	Besluit Jaarrekening Banken	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal		€ 1.503.504.800	€ 1.497.354.800	€ -	€ 6.150.000

Figuur IIIa-3. AL Jaarrekeningenrecht en indeling categorieën.

Specifieke kenmerken nulmeting:

De informatieverplichtingen die de kleine bedrijven (0 – 50 werknemers) inzake titel 9 van boek 2 BW (jaarrekeningenrecht) dienen uit te voeren veroorzaken de meeste AL (52%). De belangrijkste informatieverplichtingen betreffen:

- Het opstellen van de balans en verlies- en winstrekening.
- Het houden van de aandeelhoudersvergaring ter goedkeuring van de jaarrekening.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door de kosten van het opstellen van de balans en de winst- en verliesrekening (P) en het aantal bedrijven (Q) dat dient te voldoen aan de verplichtingen.

De overige AL als gevolg van het jaarrekeningenrecht zijn, als volgt, verdeeld over de doelgroepen:

- Middelgrote bedrijven (50 – 250 werknemers): 22% van de AL.
- Grote bedrijven (meer dan 250 werknemers): 15% van de AL.
- Economisch niet actieve bedrijven (bedrijven waarvan de Kamer van Koophandel aangeeft dat deze niet actief zijn in het economische verkeer): 11% van de AL.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat:

- De AL zijn berekend binnen titel 9 van boek 2 BW. Dit geldt voor:
 - Besluit modellen jaarrekening,
 - Besluit bepalingen technische voorzieningen voor herverzekeringsbedrijf,
 - Besluit Jaarrekening Banken.

De (inter)nationale herkomst van de informatieverplichtingen die onder de regelgeving vallen is, met uitzondering van enkele beperkte verplichtingen, 100% Europees (categorie A).

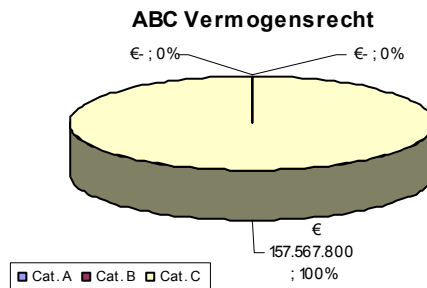
Een aantal soorten bedrijven zijn verplicht om de jaarrekening op te stellen. Een eenmanszaak en een V.o.F. zijn hier ingevolge niet toe verplicht. In de praktijk voelen zij zich echter wel verplicht om een jaarrekening op te stellen aangezien de gegevens noodzakelijk zijn om te kunnen handelen in het economisch verkeer. De reikwijdte van de informatieverplichtingen uit het jaarrekeningenrecht is in de praktijk derhalve breder dan is voorgeschreven in de wet. In de aparte bijlage bij dit rapport is een verantwoording opgenomen voor de berekening van de AL die voortvloeien uit het jaarrekeningenrecht.

Thema: Vermogensrecht (boek 3 en 5 BW)

Het voornaamste doel van beide boeken is het verbinden van een goederenrechtelijke gevolg aan een rechtshandeling. Boek 3 reguleert de wijze van vestiging, levering en overdracht van vermogensrechten in het algemeen. In aparte titels in de wet wordt op de rechten van gemeenschap, vruchtgebruik, pand en hypotheek nader ingegaan. Boek 5 reguleert de wijze van vestiging, overdracht en afstand doen van zakelijke rechten zoals erfdiensbaarheid, opstal en appartementsrechten (splitsing).

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.4.1	Boek 3 Burgerlijk Wetboek	€ 151.589.400	€ -	€ -	€ 151.589.400
1.4.2	Boek 5 Burgerlijk wetboek	€ 5.978.400	€ -	€ -	€ 5.978.400
Totaal		€ 157.567.800	€ -	€ -	€ 157.567.800

Figuur IIIa-4. AL Vermogensrecht en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

Boek 3 BW veroorzaakt binnen het thema Vermogensrecht de meeste AL voor het bedrijfsleven (96%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het opstellen van een notariële akte ter overdracht en levering van onroerend goed.
- Het opstellen van een notariële akte ter vestiging van het recht van hypotheek.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door het aantal aktes dat wordt opgesteld (Q) en de kosten van het opstellen van de akte door de notaris (P). De kosten van de aktes zijn voor een groot deel afhankelijk van de overdrachtswaarde van het onroerende goed. Bij de berekening van de AL is uitgegaan van een gemiddelde waarde van € 500.000.

Boek 5 BW veroorzaakt voor 4% aan AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het opstellen van afzonderlijke notariële aktes ter vestiging van het recht van erfpacht en opstal.

De lasten die voortvloeien uit de andere aktes die worden benoemd in Boek 5 BW (Erfdiensbaarheid en mandeligheid) zijn opgenomen onder de lasten van het opstellen van de akte van overdracht en levering van onroerende goederen. De reden is dat in de praktijk voor erfdiensbaarheid en mandeligheid geen aparte aktes worden opgesteld, maar worden opgenomen in de akte tot overdracht en levering.

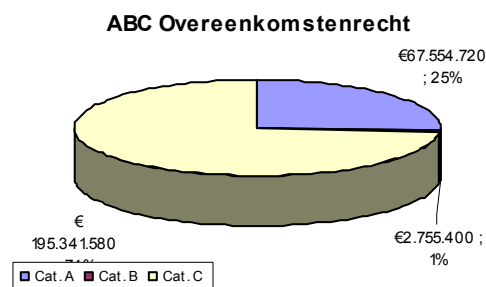
De (inter)nationale herkomst van de informatieverplichtingen die onder de regelgeving in dit thema vallen is volledig nationaal (categorie C).

Thema: Overeenkomstenrecht (boek 7, 7A en 8 BW)

Het doel van de boek 7 en 7A BW is het reguleren van bepaalde bijzondere overeenkomsten. Het voornaamste doel van Boek 8 BW is het vaststellen van de rechten en plichten die gelden binnen het vervoersrecht.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.5.1	Boek 7 Burgerlijk Wetboek	€ 246.003.900	€ 63.048.000	€ 2.755.400	€ 180.200.500
1.5.2	Boek 7A Burgerlijk Wetboek	€ 8.428.400	€ -	€ -	€ 8.428.400
1.5.3	Boek 8 Burgerlijk wetboek	€ 11.219.400	€ 4.506.720	€ -	€ 6.712.680
Totaal		€ 265.651.700	€ 67.554.720	€ 2.755.400	€ 195.341.580

Figuur IIIa-5. AL Overeenkomstenrecht en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

Boek 7 BW veroorzaakt binnen het thema Overeenkomstenrecht de meeste AL voor het bedrijfsleven (93%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het bijhouden van de salarisadministratie door werkgevers en het opstellen en verstrekken van de maandelijkse salarisstrook aan werknemers.
- Het informeren van patiënten door artsen inzake de geneeskundige behandeling ('informed consent').
- Het overleggen van de voorgeschreven reisinformatie door reisorganisatoren aan hun klanten.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door de frequentie van de handelingen (Q). De verplichtingen inzake de salarisadministratie en de reisinformatie hebben voor de bedrijven een gemengde functie. Zij worden ook gebruikt voor het aanleveren van gegevens inzake sociale premies (salarisadministratie) en het zich onderscheiden van concurrenten (reisinformatie).

Boek 8 BW veroorzaakt voor 4% aan AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het aanleveren van de informatie door de afzender van goederen aan de vervoerder inzake de aard van de goederen, de afzender, de geadresseerde enz.

Boek 7A BW veroorzaakt voor 3% aan AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het opstellen en versturen van de opzegging van de huur door verhuurders.

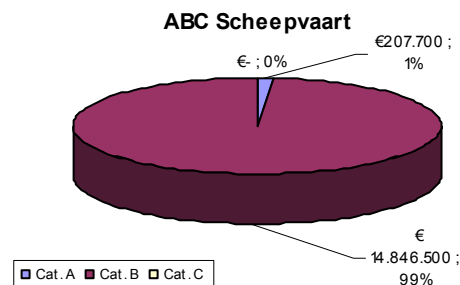
De (inter)nationale herkomst van de informatieverplichtingen die onder de regelgeving in dit thema vallen zijn voor een groot deel nationaal bepaald. De verplichtingen inzake het 'informed consent' en de reisinformatie vloeien voort uit Europese richtlijnen.

Thema: Regelgeving inzake scheepvaart

Het doel van de regelgeving is het reguleren van bepaalde verplichtingen binnen de scheepvaart zoals de zeebrieven, de meetbrief en het aan boord hebben van bemanning.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.6.1	Zeebrievenwet	€ 207.700	€ 207.700	€ -	€ -
1.6.2	Besluit binnenschepen	€ 11.400	€ -	€ 11.400	€ -
1.6.3	Schepelingenbesluit	€ 14.828.800	€ -	€ 14.828.800	€ -
1.6.4	Wet schadefonds olietankschepen	€ 3.800	€ -	€ 3.800	€ -
1.6.5	Wet aansprakelijkheid olietankschepen	€ 2.500	€ -	€ 2.500	€ -
Totaal		€ 15.054.200	€ 207.700	€ 14.846.500	€ -

Figuur IIIa-6. AL Scheepvaart en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

Het Schepelingenbesluit veroorzaakt binnen het thema Scheepvaart de meeste AL voor het bedrijfsleven (98%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- ▣ Het controleren van de verblijven op reinheid en het registreren van de uitkomst van de controle.
- ▣ Het controleren van de voorraden en het registreren van de uitkomst van de controle.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door de frequentie van de handelingen (Q). De controles dienen wekelijks te worden uitgevoerd.

De Zeebrievenwet veroorzaakt voor 2% aan AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het verzamelen van gegevens ten behoeve van de aanvraag voor een zeebrief.

De informatieverplichtingen die onder de regelgeving in dit thema hebben een internationale herkomst (categorie A en B).

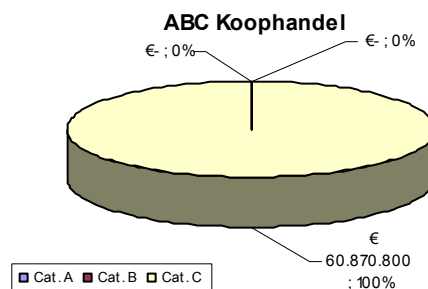
Opgemerkt dient te worden dat binnen de nulmeting gebruik is gemaakt van de gegevens die ter beschikking zijn gesteld door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. De reden is dat deze regelgeving door beleidsmedewerkers van dit departement worden beheerd en uitgevoerd.

Thema: Koophandel

Het doel van de regelgeving is het reguleren van bepaalde rechtsvormen en overeenkomsten binnen het economisch maatschappelijk verkeer.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.7.1	Wetboek van Koophandel	€ 60.870.800	€ -	€ -	€ 60.870.800
Totaal		€ 60.870.800	€ -	€ -	€ 60.870.800

Figuur IIIa-7. AL Koophandel en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De belangrijkste informatieverplichtingen binnen het thema Koophandel zijn:

- Het opstellen van de akte ter oprichting van de V.o.F.
- Het opstellen van een verzekeringspolis indien een verzekeringsovereenkomst wordt gesloten.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door (1) de kosten van het opstellen van de akte ter oprichting V.o.F en (2) het aantal verzekeringspolissen dat jaarlijks dient te worden opgesteld. Opgemerkt dient te worden dat door het toepassen van automatisering in de verzekeringsbranche de kosten van het opstellen van een polis gering zijn.

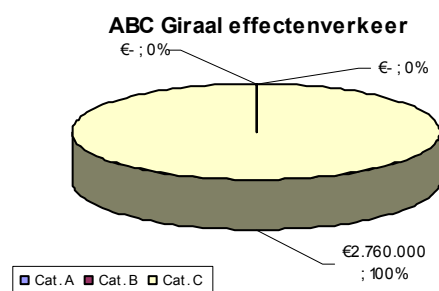
De informatieverplichtingen die onder de regelgeving in dit thema hebben een nationale herkomst (categorie C).

Thema: Giraal effectenverkeer

Het doel van de regelgeving is het bieden van bescherming aan beleggers met betrekking tot de in Nederland uitgegeven effecten. De Wet Giraal Effectenverkeer biedt de belegger geen bescherming met betrekking tot de buitenlandse effecten en derivaten.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.8.1	Wet Giraal effectenverkeer	€ 2.760.000	€ -	€ -	€ 2.760.000
1.8.2	Reglement Girodepots	€ -	€ -	€ -	€ -
1.8.3	Reglement toelatingsregels Necigef	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal		€ 2.760.000	€ -	€ -	€ 2.760.000

Figuur IIIa-8. AL Giraal effectenverkeer en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting

De Wet giraal Effectenverkeer (Wge) biedt de belegger bescherming over de in Nederland uitgegeven effecten. De Wge biedt de belegger geen bescherming voor de buitenlandse effecten en derivaten. De banken hebben ter bescherming van het bezit van de buitenlandse effecten bewaarbedrijven opgericht. De derivaten zijn echter niet beschermd en vallen in geval van een deconfiture in de boedel.

De administratieve lasten die voortvloeien uit de verplichtingen binnen dit thema zijn geschat door de branchevereniging (Nederlandse Vereniging van Banken). Hierbij is geen onderscheid gemaakt naar de verschillende verplichtingen maar is aangegeven dat elke bank die onder de reikwijdte van de wet valt gemiddeld een halve fte per jaar besteed aan het voldoen van de verplichtingen.

Het doel van de schatting om duidelijk te maken dat de AL voortvloeiende uit de regelgeving relatief zeer klein zijn ten opzichte van nalevingskosten van de instellingen die doelgroep zijn van de regelgeving (zie onderstaande reductievoorstel).

Nadere toelichting nalevingskosten

Ten behoeve van de naleving dienen de banken Bewaarbedrijven aan te houden. De kosten die daarmee gemoeid bedragen enkele honderdduizenden Euro's per jaar. Daarnaast moeten de banken t.b.v. de derivaten posities opnemen op hun balans. Dit betekent een solvabiliteitsbeslag, op basis van de gemiddelde totale waarde van alle derivaten posities, van ca. € 10 miljard. Het niet mogen salderen van de house-en clientposities impliceert voor de banken een financiële verplichting van ca. € 4 miljard. Dit leidt tot liquiditeitsbeslag dan wel een vermindering van het bruikbare collateral van ca. € 4 miljard.

De banken willen de bestaande Wge aanpassen. Een concept aanpassing bestaat al sinds 1999. De nieuwe Wge moet ook van toepassing worden voor buitenlandse effecten en derivaten. De wijziging heeft voor banken een aantal belangrijke implicaties als:

- ▣ Het onderscheid tussen Wge-fondsen en niet Wge-fondsen kan vervallen, hetgeen een vereenvoudiging van de effecten-administraties met zich mee brengt.
- ▣ De derivaten zullen een off-balance post worden.
- ▣ Voor het clearen van derivaten kunnen de house-en cliënt posities worden gesaldeerd.

De aanpassing betekent in geldelijk voordeel het volgende:

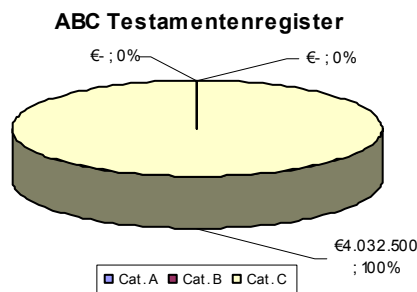
- ▣ De vermindering van het solvabiliteitsbeslag van ca. 10 miljard Euro.
- ▣ De vermindering van collateral of liquiditeitsbeslag is te schatten op ca. 2,75% over ca. € 4 miljard.
- ▣ De door banken aangehouden Bewaarbedrijven kunnen worden beëindigd

Thema: Regelgeving inzake testamentenregister

De regelgeving verplicht de notaris aan het testamentenregister op een door de Minister van Justitie vast te stellen formulier opgaaf te doen van de volgende gegevens: de naam, de eerste drie voornamen en het aantal van de voornamen, de geboorteplaats, de geboortedatum van de persoon die de akte deed verlijden, de datum van de akte en de aard van de akte. Het doel hiervan is om alle testamenten op een centrale plaats beschikbaar te hebben voor de rechthebbenden.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.9.1	Wet op het centraal testamentenregister	€ 4.032.500	-	-	€ 4.032.500
Totaal		€ 4.032.500	€ -	€ -	€ 4.032.500

Figuur IIIa-9. AL Centraal Testamentenregister en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De belangrijkste informatieverplichting binnen het thema Centraal Testamentenregister is het verzamelen en doorgeven van de gegevens noodzakelijk voor het inschrijven van de akte in het centraal testamentenregister. De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door het aantal inschrijvingen dat jaarlijks wordt gedaan.

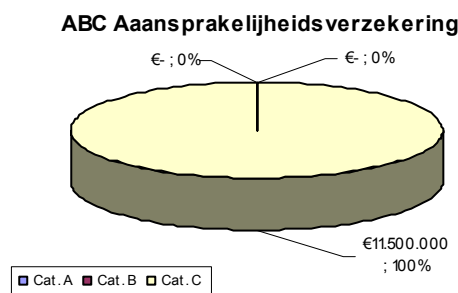
De informatieverplichtingen die onder de regelgeving in dit thema hebben een nationale herkomst (categorie C).

Thema: Regelgeving inzake aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen

De regelgeving heeft als doel om de slachtoffers van ongevallen met motorrijtuigen te beschermen. Dit komt tot stand doordat bezitters/houders van motorrijtuigen verplicht een WA verzekering dienen af te sluiten. Om te controleren dat alle motorrijtuigen verzekerd zijn dienen de verzekeraars de verzekeringen (en de wijzigingen daarin) te melden aan de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW).

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.10.1	Wet aansprakelijkheid verzekering motorrijtuigen	€ 11.500.000	€ -	€ -	€ 11.500.000
1.10.2	Besluit kennisgevingen aansprakelijkheidsverzekering	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal		€ 11.500.000	€ -	€ -	€ 11.500.000

Figuur IIIa-10. AL Aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De Wet Aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen veroorzaakt binnen dit thema de AL voor het bedrijfsleven (100%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- De verzekeraar is verplicht aan de Dienst Wegverkeer te melden wanneer een verzekering m.b.t. motorrijtuigen wordt afgesloten, beëindigd, geschorst, vernietigd.
- De garagehouder/ autodealer dient het opnemen en verlaten van een motorrijtuig in of uit de bedrijfsvoorraad te melden aan de RDW.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door het aantal meldingen dat wordt gedaan (Q). Opgemerkt dient te worden dat door het toepassen van automatisering in de verzekeringsbranche de kosten van het melden gering zijn.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL zijn opgenomen in de berekening van de AL van de wet. Het betreft:

- Besluit kennisgevingen aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen.

De informatieverplichtingen die onder de regelgeving in dit thema vallen, hebben een nationale herkomst (categorie C). Per 15 juli 2003 is de 4^e Aansprakelijkheid Motorrijtuigenrichtlijn geïmplementeerd waarmee o.a. het Informatiecentrum in de WAM is geïntroduceerd. Daarmee heeft een aantal van de bestaande informatie-verplichtingen een Europese herkomst gekregen.

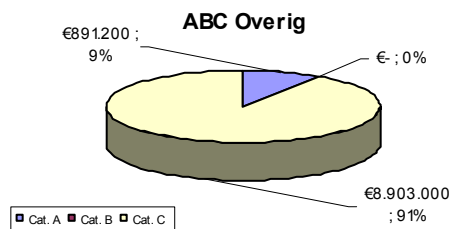
Thema: Privaatrecht Overig

De overige regelgeving heeft betrekking op:

- *Pachtwet*. Het voornaamste doel van de wet is het waarborgen van het landbouwbelang in Nederland.
- *Regelgeving inzake schade door olievervoer*. De regelgeving komt voort uit het wereldwijde systeem om de aansprakelijkheid voor schade uit olie-ongevallen te regelen. Vanuit de Civil Liability Convention 1992 (Wet aansprakelijkheid olietankschepen) wordt geregeld dat scheepseigenaren eventuele schade tot een bepaald bedrag moeten verzekeren. Ter bewijs van de verzekering dienen zij, in Nederlandse gevallen, een certificaat aan te vragen bij het Ministerie van V&W. Dit certificaat krijgen zij als zij een zogenaamde ‘bluecard’ kunnen overleggen. Deze ‘bluecard’ wordt verkregen van de verzekeringsmaatschappij (‘P&I clubs’).
Daarnaast is er bij het Fund Convention 1992 (Wet Schadefonds Olietankschepen) bepaald dat schade boven een bepaald bedrag wordt vergoed vanuit een schadefonds. Dit fonds wordt gevuld door bijdragen van olieontvangers. De bijdrage van de afzonderlijke bedrijven wordt bepaald op basis van de opgaaf die zij elk jaar doen aan het Ministerie van EZ.
- *Tijdelijk besluit verplichte verzekering bij medisch wetenschappelijk onderzoek met mensen*. Het voornaamste doel van de wet is het beschermen van de mensen die deelnemen aan medisch wetenschappelijk onderzoek.
- *Besluit werkwijze commissie gelijke behandeling*. Het besluit beschrijft de rechten en plichten van bedrijven die partij zijn bij een geding dat wordt gevoerd voor de commissie gelijke behandeling.
- *Wet verevening pensioenrechten bij scheiding*. Het doel van de wet is om de pensioenrechten die binnen een huwelijk door de echtgenoten zijn opgebouwd, bij een scheiding eerlijk te verdelen. De pensioenverzekeraars dienen hiertoe bepaalde verplichtingen uit te voeren.
- *Besluiten rechtspositieregelen en klachtenbehandeling BOPZ*. Het voornaamste doel van de wet is om psychiatrisch zieken tijdens de behandeling te beschermen.
- *Besluit fondsen en spaarregelingen*.
- *Wet collectieve arbeidsovereenkomst*.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1.11.1	Tijdelijke wet huurkoop onroerende zaken	€ -	€ -	€ -	€ -
1.11.2	Gegevensbesluit rechten van gebruik in deeltijd van o	€ -	€ -	€ -	€ -
1.11.3	Pachtwet	€ 7.871.400	€ -	€ -	€ 7.871.400
1.11.4	Tijdelijk besluit verplichte verzekering bij medisch-wet	€ 891.200	€ 891.200	€ -	€ -
1.11.5	Besluit werkwijze Commissie Gelijke Behandeling	€ 615.600	€ -	€ -	€ 615.600
1.11.6	Wet verevening pensioenrechten bij scheiding	€ 416.000	€ -	€ -	€ 416.000
1.11.7	Besluit rechtspositieregelen Bopz	€ -	€ -	€ -	€ -
1.11.8	Besluit klachtenbehandeling Bopz	€ -	€ -	€ -	€ -
1.11.9	Besluit fondsen en spaarregelingen	€ -	€ -	€ -	€ -
1.11.10	Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal		€ 9.794.200	€ 891.200	€ -	€ 8.903.000

Figuur IIIa-11. AL Overig privaatrecht en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting

De Pachtwet veroorzaakt binnen het thema Privaatrecht Overig de meeste AL voor het bedrijfsleven (80%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- ❑ Het opstellen van de pachtovereenkomst en het verzenden ter goedkeuring aan de grondkamer.
- ❑ Het opstellen en indienen van verzoekschriften bij de grondkamer.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door (1) het aantal pachtovereenkomsten dat wordt afgesloten (Q) en (2) het aantal verzoekschriften dat wordt ingediend bij de grondkamer (Q).

Het Tijdelijk Besluit Verplichte verzekering bij medisch-wetenschappelijk onderzoek op mensen veroorzaakt 9% van de AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichtingen die hier aan ten grondslag liggen zijn:

- ❑ Het opstellen van een protocol ter voorlichting van de deelnemer aan het onderzoek over de risico's van het onderzoek en de verzekering die ter dekking daarvan is afgesloten.
- ❑ Het afsluiten van de verzekering en het jaarlijks verlengen daarvan.

Met uitzondering van het Tijdelijk Besluit Verplichte verzekering bij medisch-wetenschappelijk onderzoek heeft de regelgeving binnen dit thema een nationale herkomst.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL verwaarloosbaar zijn:

- ❑ Tijdelijke wet huurkoop onroerende goederen. Uit de interviews met het bedrijfsleven blijkt dat in de praktijk geen gebruik wordt gemaakt van de rechtsvorm huurkoop onroerende goederen.
- ❑ Gegevensbesluit rechten van gebruik in deeltijd van onroerende goederen. Uit de interviews met het bedrijfsleven blijkt dat de informatieverplichtingen niet van toepassing zijn op Nederlandse bedrijven.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL zijn opgenomen in de nulmetingen van andere departementen:

- ❑ Besluiten rechtspositieregelen en klachtenbehandeling BOPZ. De AL die voortvloeit uit deze regelgeving is opgenomen in de nulmeting van het Ministerie van VWS.
- ❑ Besluit fondsen en spaarregelingen. De AL die voortvloeit uit deze regelgeving is opgenomen in de nulmeting van het Ministerie van SZW.
- ❑ Wet collectieve arbeidsovereenkomst. De AL die voortvloeit uit deze regelgeving is opgenomen in de nulmeting van het Ministerie van SZW.

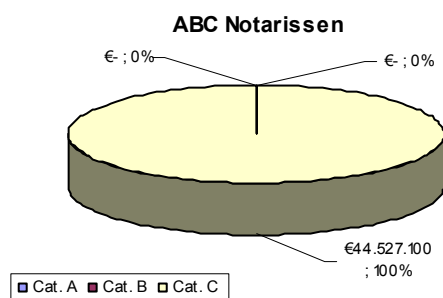
IIIb Inhoudelijke beschrijving regelgeving Staats- en bestuursrecht

Thema: Regelgeving inzake notariaat

Het voornaamste doel van de wet op het notarisambt is het reguleren van de uitoefening van het ambt notaris.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.1.1	Wet op het notarisambt	€ 18.456.700	€ -	€ -	€ 18.456.700
2.1.2	Besluit ondernemingsplan notaris	€ 802.500	€ -	€ -	€ 802.500
2.1.3	Vrijstellingsreglement opleiding kandidaat notarissen	€ 1.300	€ -	€ -	€ 1.300
2.1.4	Verordening overdracht protocol	€ 300.000	€ -	€ -	€ 300.000
2.1.5	Verordening op de interdisciplinaire samenwerking	€ -	€ -	€ -	€ -
2.1.6	Verordening protocol (notariaat)	€ 9.800.000	€ -	€ -	€ 9.800.000
2.1.7	Verordening Gedrags en beroepsregels	€ 210.000	€ -	€ -	€ 210.000
2.1.8	Stageverordening	€ -	€ -	€ -	€ -
2.1.9	Reglement financiële bijdragen	€ 2.400	€ -	€ -	€ 2.400
2.1.10	Reglement bevordering vakbekwaamheid	€ 88.300	€ -	€ -	€ 88.300
2.1.11	Regeling overbrenging notariële archiefbescheiden na	€ 151.900	€ -	€ -	€ 106.300
2.1.12	Mandaatsbesluit onderwijs en examen	€ -	€ -	€ -	€ -
2.1.13	Administratieverordening Notariaat	€ 14.735.000	€ -	€ -	€ 14.735.000
2.1.14	Regeling overbrengen notariële archiefbescheiden na	€ 3.800	€ -	€ -	€ 3.800
2.1.15	Regeling EG-verklaring kandidaat-notarissen	€ -	€ -	€ -	€ -
2.1.16	Wet tot invoering van een leeftijdsgrens voor het nota	€ 20.600	€ -	€ -	€ 20.600
2.1.17	Besluit ex 24 wet leeftijdsgrens notarisambt	€ 200	€ -	€ -	€ 200
Totaal		€ 44.572.700	€ -	€ -	€ 44.527.100

Figuur IIIb-1. AL Notariaat en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De Wet op het notarisambt veroorzaakt binnen het thema Notariaat de meeste AL voor het bedrijfsleven (41%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het opstellen van de balans over het zakelijke rekening en het privé vermogen,
- Het verkrijgen van de accountantsverklaring ter goedkeuring van de balans,
- Het opstellen van een gespecificeerde rekening.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door (1) het kosten van het opstellen van de balans en het verkrijgen van de accountantsverklaring en (2) de frequentie van het bijhouden van gegevens ten behoeve van de gespecificeerde rekening.

De administratieve verordening veroorzaakt 33% van de AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het bijhouden van de administratie conform de eisen die zijn gesteld in de verordening.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL verwaarloosbaar zijn:

- ▣ Stageverordening. De tijd die de kandidaat-notaris besteedt aan het melden van zijn geschiktheid voor het waarnemerschap is te verwaarlozen.
- ▣ Regeling EG verklaring notarissen. In 2002 is er één verzoek tot informatie over de EG-regeling ontvangen.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL niet gekwantificeerd zijn:

- ▣ Verordening op de interdisciplinaire samenwerking.
- ▣ Mandaatbesluit onderwijs en examen.

De regelgeving binnen het thema Notariaat heeft een nationale herkomst.

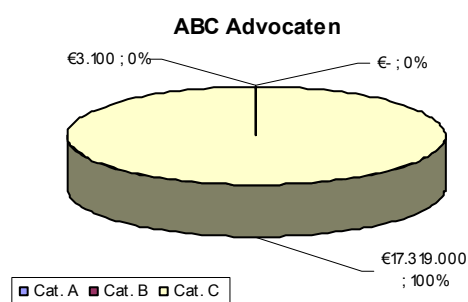
Opgemerkt dient te worden dat de verordeningen door de beroepsgroep zelf - democratisch – worden afgesproken. Het doel is de goede praktijkuitoefening, integriteit en kwaliteit van het notariaat.

Thema: Regelgeving inzake advocatuur

Het voornaamste doel van deze wet is het reguleren van de uitoefening van het beroep advocaat.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.2.1	Advocatenwet	€ 551.900	€ 1.800	€ -	€ 550.100
2.2.2	Verordening op de financiële bijdrage	€ 793.000	€ -	€ -	€ 793.000
2.2.3	Boekhoudverordening advocaten	€ 15.258.600	€ -	€ -	€ 15.258.600
2.2.4	Stageverordening	€ 204.300	€ -	€ -	€ 204.300
2.2.5	Verordening permanente opleiding (advocatuur)	€ 368.300	€ -	€ -	€ 368.300
2.2.6	Samenwerkingsverordening (advocatuur)	€ -	€ -	€ -	€ -
2.2.7	Verordening op de beroepsaansprakelijkheid	€ 9.300	€ -	€ -	€ 9.300
2.2.8	Verordening op de praktijkrechtspersoon	€ -	€ -	€ -	€ -
2.2.9	Verordening op de praktijkuitoefening in dienstbetrekl	€ 3.000	€ -	€ -	€ 3.000
2.2.10	Verordening op de publiciteit (advocatuur)	€ 132.400	€ -	€ -	€ 132.400
2.2.11	Regeling EG verklaring advocaten	€ 1.300	€ 1.300	€ -	€ -
Totaal		€ 17.322.100	€ 3.100	€ -	€ 17.319.000

Figuur IIIb-2. AL Advocaten en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De boekhoudverordening veroorzaakt binnen het thema Advocaten de meeste AL (88%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het opstellen van de balans,
- Het beheren van de derdenrekening.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door het wekelijks bijhouden van gegevens ten behoeve van de balans en de gespecificeerde rekening.

De verordening op de financiële bijdrage veroorzaakt 4% van de AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het verkrijgen en opleveren van een accountantsverklaring ter onderbouwing van de opgaaf aan de Orde van Advocaten.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL niet gekwantificeerd zijn:

- Samenwerkingsverordening,
- Verordening op de praktijkrechtspersoon.

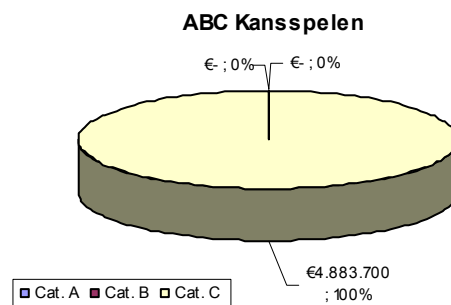
Opgemerkt dient te worden dat de verordeningen door de beroepsgroep zelf - democratisch – worden afgesproken. De verplichtingen hebben voor de beroepsgroep het doel om de goede praktijkuitoefening, integriteit en kwaliteit van de advocatuur te waarborgen. De regelgeving binnen het thema Advocaten heeft een nationale herkomst.

Thema: Kansspelen

Het doel van de regelgeving inzake de kansspelen is het reguleren en beheersen van kansspelen met bijzondere aandacht voor het beschermen van de consument, het beperken van kansspeleravering en het tegengaan van illegaliteit en criminaliteit.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.3.1	Wet op de Kansspelen	€ 1.857.400	€ -	€ -	€ 1.857.400
2.3.2	Kansspelenbesluit	€ 1.530.000	€ -	€ -	€ 1.530.000
2.3.3	Besluit College van Toezicht op de Kansspelen	€ -	€ -	€ -	€ -
2.3.4	Beschikkingen Kansspelen	€ 1.496.300	€ -	€ -	€ 1.496.300
Totaal		€ 4.883.700	€ -	€ -	€ 4.883.700

Figuur IIIb-3. AL Kansspelen en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De Wet op de Kansspelen veroorzaakt binnen het thema Kansspelen de meeste AL (38%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het aanvragen van een vergunning voor een incidentele 'goede doel loterij'.
- Het aanvragen van een vergunning voor de aanwezigheid en exploitatie van speelautomaten.

De AL van deze informatieverplichtingen worden veroorzaakt door de tijd die nodig is om de aanvraag op te stellen (P) en het aantal vergunningen dat jaarlijks wordt aangevraagd (Q).

Het kansspelbesluit veroorzaakt binnen het thema Kansspelen 31% van de AL. De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het verkrijgen van een accountantsverklaring ter goedkeuring van de exploitatie van de loterij,
- Het bijhouden van een aparte administratie per incidentele 'goede doel loterij'.

De beschikkingen ten behoeve van de grote 'goede doelen loterijen' veroorzaken tevens 31% van de AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichtingen die hieraan ten grondslag liggen zijn:

- Het (laten) uitvoeren van de jaarlijkse controle van het trekkingsmechanisme
- Het (laten) uitvoeren van de jaarlijkse audit op de werkprocessen
- Het jaarlijks verkrijgen van de accountantscontrole op de gevoerde administratie en de jaarrekening.

De AL worden derhalve veroorzaakt door de kosten die de bedrijven hebben als gevolg van de uitvoering van de verplichtingen (P). Er zijn 8 grote 'goede doelen loterijen' in Nederland

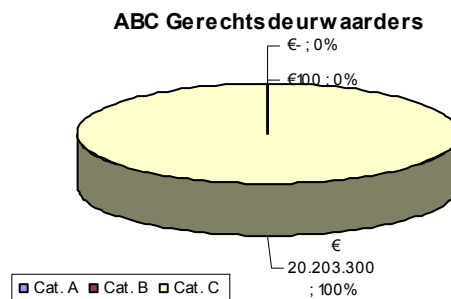
De regelgeving binnen het thema Kansspelen heeft een volledig nationale herkomst.

Thema: Regelgeving inzake gerechtsdeurwaarders

Het voornaamste doel van de gerechtsdeurwaarderswet is het reguleren van de uitoefening van het ambt gerechtsdeurwaarder.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.4.1	Gerechtsdeurwaarderswet	€ 10.760.300	€ -	€ -	€ 10.760.300
2.4.2	Besluit ondernemingsplan gerechtsdeurwaarder	€ 160.000	€ -	€ -	€ 160.000
2.4.3	Besluit opleiding en stage kandidaat-gerechtsdeurwaarder	€ 73.700	€ -	€ 100	€ 73.600
2.4.4	Besluit toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarders	€ 4.400	€ -	€ -	€ 4.400
2.4.5	Regeling EG-verklaring kandidaat-gerechtsdeurwaarder	€ -	€ -	€ -	€ -
2.4.6	Administratieve verordening Gerechtsdeurwaarders	€ 9.205.000	€ -	€ -	€ 9.205.000
Totaal		€ 20.203.400	€ -	€ 100	€ 20.203.300

Figuur IIIb-4. AL Gerechtsdeurwaarders en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De Gerechtsdeurwaarderswet veroorzaakt binnen het thema Gerechtsdeurwaarders de meeste AL (53%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het bijhouden van gegevens ten behoeve van de gespecificeerde rekening en het overleggen van de gespecificeerde rekening.
- Het opstellen van de balans.
- Het beheren van het repertorium.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door de frequentie van het bijhouden van gegevens ten behoeve van de balans en de gespecificeerde rekening.

De administratieve verordening op de financiële bijdrage veroorzaakt 45% van de AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het beheren van de financiële administratie.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL verwaarloosbaar zijn:

- Regeling EG-verklaring deurwaarders. In 2002 is er geen aanvraag ontvangen ter verkrijging van een EG verklaring.

De regelgeving binnen het thema Gerechtsdeurwaarders heeft een nationale herkomst.

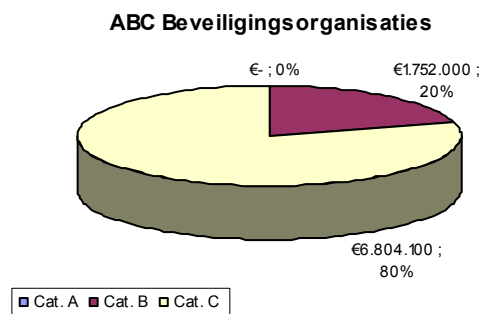
Opgemerkt dient te worden dat de berekening van de AL binnen dit thema niet zijn gebaseerd op interviews met het bedrijfsleven. De AL zijn berekend door de gegevens die zijn gebruikt in berekening van de AL van het notariaat, toe te passen op de informatieverplichtingen inzake de gerechtsdeurwaarders. Net als bij de thema's Notariaat en Advocaten zijn de verordening door de beroepsgroep zelf vastgesteld ter waarborg van de goede praktijkuitoefening, integriteit en kwaliteit van de gerechtsdeurwaarders.

Thema: Particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureau's

Het voornaamste doel van de wet is het reguleren van de uitoefening van het werkzaamheden van beveiligingsorganisaties en recherchebureau's en de toegang tot de markt van die organisaties.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.5.1	Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureau's	€ 8.556.100	€ -	€ 1.752.000	€ 6.804.100
Totaal		€ 8.556.100	€ -	€ 1.752.000	€ 6.804.100

Figuur IIIb-5. AL Beveiligingsorganisaties en recherchebureau's en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De informatieverplichtingen die de meeste AL veroorzaken binnen het thema Beveiligingsorganisaties en recherchebureau's betreffen:

- Het verzamelen van gegevens ten behoeve van het jaarverslag en het opstellen daarvan.
- Het jaarlijks laten uitvoeren van een audit ter certificatie van alarmcentrales.
- De aanvraag van vergunning voor een beveiligingsorganisatie (verzamelen gegevens, overleg, indiening etc.).

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door de kosten van de handelingen (P).

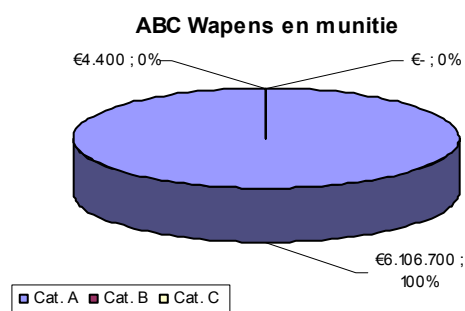
De regelgeving binnen het thema beveiligingsorganisaties en recherchebureau's heeft voornamelijk een nationale herkomst (categorie C).

Thema: Wapens en munitie

Het voornaamste doel van de wet is het bestrijden van het illegaal wapenbezit en het beheersen van het legaal wapenbezit. Ter verduidelijking: op wapens en munitie is ook veel andere regelgeving van toepassing (gevaarlijke stoffen, in- en uitvoerbepalingen, internationale regelingen, etc).

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.6.1	Wet wapens en munitie	€ 111.100	€ 106.700	€ 4.400	€ -
2.6.2	Regeling wapens en munitie	€ 6.000.000	€ 6.000.000	€ -	€ -
Totaal		€ 6.111.100	€ 6.106.700	€ 4.400	€ -

Figuur IIIb-6. AL Wapens en munitie en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De regeling Wapens en munitie veroorzaakt binnen het thema Wapens en munitie de meeste AL (98%).

De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- ▣ Het per transactie registreren van de transactiegegevens (voorwerp koop, hoeveelheid, gegevens koper).
- ▣ Het administreren van de registratie en het versturen van een kopie van de registratie aan de korpschef.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt doordat bij elke transactie de handelingen dienen te worden uitgevoerd (Q).

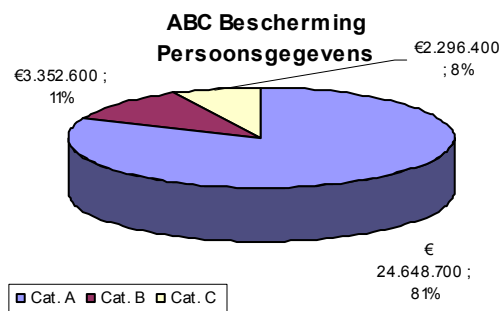
De regelgeving binnen het thema Wapens en munitie heeft voornamelijk een internationale herkomst (categorie A).

Thema: Bescherming Persoonsgegevens

Het voornaamste doel van de wet is de bescherming van persoonsgegevens die door bedrijven en overheid worden verwerkt.

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.7.1	Wet Bescherming Persoonsgegevens	€ 30.297.700	€ 24.648.700	€ 3.352.600	€ 2.296.400
Totaal		€ 30.297.700	€ 24.648.700	€ 3.352.600	€ 2.296.400

Figuur IIIb-7. AL Bescherming Persoonsgegevens en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De belangrijkste informatieverplichtingen binnen het thema Bescherming persoonsgegevens betreffen:

- Het opstellen en implementeren van een overeenkomst ter beveiliging van de persoonsgegevens met de bewerker van die persoonsgegevens,
- Het informeren van de betrokkene over onder andere het doel van de verwerking tijdens de verkrijging van de gegevens, de vastlegging van de gegevens of de verstrekking daarvan aan derden.,
- Het afhandelen van de verzoeken van de betrokkene inzake de verwerking van zijn persoonsgegevens.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt door (1) het aantal uren dat wordt besteed bij het opstellen en implementeren van een bewerkersovereenkomst, (2) de frequentie van het informeren van de betrokkene en (3) het aantal verzoeken dat wordt ingediend door de betrokkene.

Opgemerkt dient te worden dat bij de berekening van de AL uitgegaan is van een volledige naleving van de wet door het bedrijfsleven. In realiteit wordt de WBP echter niet volledig nageleefd. De daadwerkelijke lasten zijn derhalve lager dan in de meting is bepaald.

De informatieverplichtingen die uit deze regelgeving voortvloeien zijn voor het grootste deel terug te voeren op richtlijn 95/46/EG en hebben derhalve een Europese herkomst (categorie A).

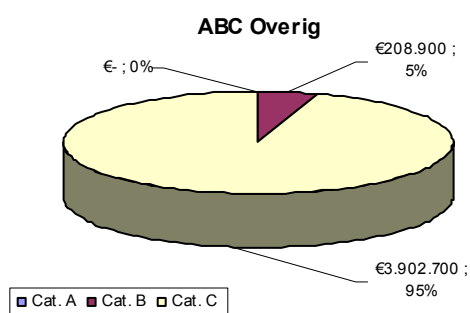
Thema: Staats- en bestuursrecht Overig

De overige regelgeving heeft betrekking op de onderstaande regelgeving.

- *Vreemdelingenwet*
- *Besluit beveiliging burgerluchtvaart*
- *Wet beëdigde vertalers*
- *Regeling Tolkenvergoeding IND*

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
2.8.1	Vreemdelingenwet 2000 en vreemdelingenbesluit 2000	€ 3.737.500	€ -	€ -	€ 3.737.500
2.8.2	Wet Beëdigde Vertalers	€ 8.500	€ -	€ -	€ 8.500
2.8.3	Regeling Tolkenvergoeding IND	€ 156.700	€ -	€ -	€ 156.700
2.8.4	Besluit beveiliging burgerluchtvaart	€ 208.900	€ -	€ 208.900	€ -
Totaal		€ 4.111.600	€ -	€ 208.900	€ 3.902.700

Figuur IIIb-8. AL Overig Staats- en bestuursrecht en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De Vreemdelingenwet veroorzaakt binnen het thema Staats- en bestuursrecht Overig de meeste AL voor het bedrijfsleven (91%). De belangrijkste informatieverplichtingen die hierin zijn opgenomen betreffen:

- Het inventariseren van alle personen die aan boord zijn door de gezagvoerder van een zeeschip dat in Nederland aanlegt,
- Het doen van opgave van alle personen die aan boord zijn door de gezagvoerder,
- Het kennisgeven van vertrek uit Nederland door de gezagvoerder van een zeeschip.

De AL van deze informatieverplichtingen worden met name veroorzaakt doordat de gezagvoerder de handelingen bij elke reis dient uit te voeren (hoge Q).

Het Besluit beveiliging burgerluchtvaart veroorzaakt 5% van de AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het opstellen en bijhouden van het plan ter beveiliging van de burgerluchtvaart. Het besluit is op de peildatum officieel nog niet in werking. De handelingen worden echter al wel uitgevoerd en worden derhalve ervaren als AL door het bedrijfsleven.

De Regeling Tolkenvergoeding IND veroorzaakt 4% van de AL binnen dit thema. De belangrijkste informatieverplichting die hier aan ten grondslag ligt is het indienen van de declaratie.

Met uitzondering van het Besluit beveiliging burgerluchtvaart heeft de regelgeving binnen dit thema een nationale herkomst.

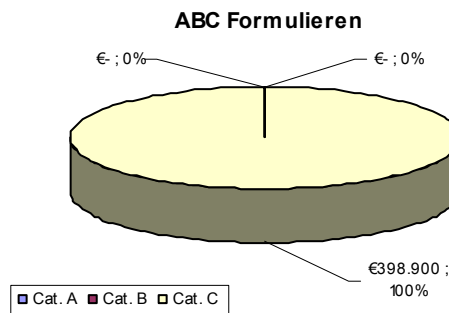
IIIc Inhoudelijke beschrijving regelgeving Strafrecht

Thema: Regelgeving inzake vaststelling formulieren niet natuurlijke dood

Het voornaamste doel van de wet is het waarborgen van een juiste verzameling van gegevens inzake een overlijden door een niet-natuurlijke oorzaak

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
3.1.1	Vaststellingsbesluit formulieren betreffende overlijden	€ 398.900	€ -	€ -	€ 398.900
Totaal		€ 398.900	€ -	€ -	€ 398.900

Figuur IIIc-1. AL Formulieren vaststelling niet natuurlijke dood

Specifieke kenmerken nulmeting:

De belangrijkste informatieverplichting binnen het thema Formulieren vaststelling niet natuurlijke dood betreft de verslaglegging door de behandeld arts aan de gemeentelijke lijkschouwer aan de hand van het model uit dit besluit. Dit verslag draagt de gemeentelijke lijkschouwer over aan de officier van justitie.

De AL van deze informatieverplichting worden met name veroorzaakt door het aantal uren dat wordt besteed bij het opstellen van het verslag (P).

De informatieverplichtingen die uit deze regelgeving voortvloeien hebben een nationale herkomst (categorie C).

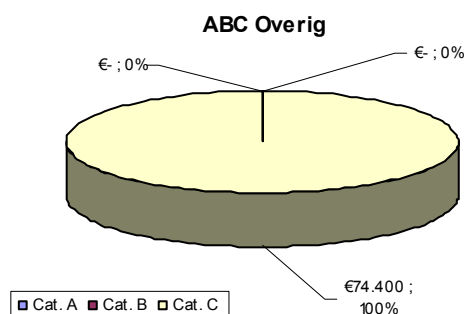
Thema: Strafrecht Overig

De overige regelgeving heeft betrekking op de onderstaande regelgeving.

- *Vaststellingsbesluit formulieren betreffende overlijden t.g.v. net natuurlijke oorzaak*
- *Besluit alcoholonderzoeken*
- *Wet op de dierenbescherming*

In de onderstaande tabel zijn de AL van het thema en de indeling in (inter)nationale categorieën weergegeven.

Nr.	Regelgeving	AL	Cat. A	Cat. B	Cat. C
3.2.1	Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij	€ 74.400	€ -	€ -	€ 74.400
3.2.2	Besluit alcoholonderzoeken	€ -	€ -	€ -	€ -
3.2.3	Wet op de dierenbescherming	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal		€ 74.400	€ -	€ -	€ 74.400

Figuur IIIc-2. AL Overig Strafrecht en indeling categorieën

Specifieke kenmerken nulmeting:

De Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding veroorzaakt binnen het thema Strafrecht Overig de meeste AL voor het bedrijfsleven (100%). De belangrijkste informatieverplichting die hierin is opgenomen betreft het verzamelen en overleggen van informatie noodzakelijk voor de verslagleggingplicht die artsen en hulpverleners hebben inzake hun handelen bij levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding.

De volgende regelgeving bevat wel informatieverplichtingen maar hiervoor zijn geen AL berekend omdat de AL verwaarloosbaar zijn:

- Besluit op de dierenbescherming.
- Besluit Alcoholonderzoeken.

De regelgeving binnen dit thema heeft een nationale herkomst (categorie C).

IV Afkortingen

Afklorting of begrip	Dimensie	Verklaring en omschrijving
Aantal bedrijven	[-]	Aantal bedrijven in de doelgroep die bepaalde administratieve handelingen moeten uitvoeren om aan een informatieverplichting te voldoen
Actal		Adviescollege Toetsing Administratieve Lasten
Administratieve handeling		Door een bepaalde doelgroep van bedrijven uit te voeren handeling die noodzakelijk is om te voldoen aan een informatieverplichting
AL	[Euro/jaar]	Administratieve Lasten
AL-kostenmodel Justitie		Het SKM, specifiek ingevuld voor het Ministerie van Justitie
CBS		Centraal Bureau Statistiek
EU		Europese Unie
Informatieverplichting		Door de wet aan een bepaalde doelgroep van bedrijven opgelegde verplichting om informatie te leveren aan de overheid
IPAL		Interdepartementale Projectdirectie Administratieve Lasten van het Ministerie van Financiën.
K/M/G		Klein / Midden / Groot
KvK		Vereniging van Kamers van Koophandel, Kamer van Koophandel
P	[Euro]	Kosten van een administratieve handeling Berekend als het product van Tijdsbesteding en Uurtarief
Q	[1/jaar]	Aantal administratieve handelingen per jaar Berekend als het product van het Aantal bedrijven en de Frequentie van de administratieve handelingen
Q1	[1/jaar]	Frequentie incidentele administratieve handelingen
Q2	[1/jaar]	Frequentie periodieke administratieve handelingen
SKM		Standaardkostenmodel
Tijdsbesteding	[uur]	De tijd die vereist is om een administratieve handeling uit te voeren
Uurtarief	[Euro/uur]	De kosten die per uur in rekening worden gebracht voor het uitvoeren van een administratieve handeling